25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 240 (4134)

Ազգ
Azg

Ուղիղ օդային կապ Չինաստանի հետ

2009 թ. առաջին կիսամյակում հնարավոր է Հայաստանն ուղիղ օդային կապ ունենա Չինաստանի հետ: Ինչպես «Արմենպրեսի» թղթակցին ասաց Չինաստանում ՀՀ դեսպան **Արմեն Սարգսյանը**, չինական մասնավոր մի կազմակերպություն աշխատում է Երեւան -Ուռումչի չվերթ բացելու ուղղությամբ: Դեսպանը տեղեկացրեց, որ կազմակերպության ներկայացուցիչը գալիք տարվա առաջին եռամսյակում նախատեսում է ժամանել Հայաստան՝ չվերթի իրականացման մանրամասները քննարկելու համար: Նշենք, որ ներկայումս երկկողմ այցելությունները հիմնականում իրականացվում են Երեւան- Մոսկվա, Մոսկվա-Պեկին տարանցիկ երթուղու միջոցով, մինչդեռ Երեւան- Ուռումչի ուղիղ չվերթը բավական կկարճացնի եւ կէժանացնի փոխադրումները եւ կարող է երկուստեք շահավետ լինել: Ուռումչին Չինաստանի հյուսիսարեւմտյան մասում գտնվող քաղաք է, շատ մոտիկ Ղազախստանին:

Էկոնոմիկայի նախարարը ճգնաժամի հաղթահարման մասին

Խթանել փոքր ու միջին բիզնեսը եւ իրականացնել ենթակառուցվածքների ստեղծման խոշոր ծրագրեր

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Խոսելով 2008-ի արդյունքների մասին, էկոնոմիկայի նախարար **Ներսես Երիցյանը**, երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ նշեց, որ անցնող տարում կառավարությունն աշխատել է ծանր պայմաններում: Տարեսկզբի հետընտրական իրադարձությունների հետեւանքները դեռ չհաղթահարած, օգոստոսին տեղի ունեցավ ռուս-վրացական բախումը,ապա սկսվեց միջազգային ֆինանսական ճգնաժամը: Այդուհանդերձ, ըստ նախարարի, կառավարությունը շարունակելու է իրականացնել երկրորդ սերնդի բարեփոխումները: Նա նշեց, որ մասնավորապես հարկային եւ մաքսային բարեփոխումների գագաթնակետը լինելու է փետրվար-մարտին, որովհետեւ ամռանը երկրի նախագահին պետք է ներկայացվեն բարելավգործարար պայմանների բարելավման ուղղությամբ կատարված քայլերի արդյունքները:

Մամուլի ասուլիսի սկզբում, որպես լավ նորություն Ներսես Երիցյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանն

ARMENPRESS

ընդգրկվել է Եվրամիության «Արտոնությունների ընդհանրացված համալրման համակարգում» (GSP+), որը հնարավորություն է տալիս մեր երկրին Եվրամիություն արտահանել շուրջ 10 հազար ապրանքներ զրոյական կամ կտրուկ նվազեցված մաքսատուրքերով: Էկոնոմիկայի նախարարն անդրադարձավ նաեւ տարբեր ոլորտներում կառավարության կողմից իրականացվելիք ծրագրերին, բայց առավել մանրամասն խոսեց միջազգային ֆինանսական ճգնաժամի, Հայաստանի վրա նրա թողած հետեւանքների եւ դրա հաղթահարման ուղղությամբ նախատեսվող միջոցառումների մասին: Ներսես Երիցյանը հայտնեց, որ 1930 թվականից ի վեր աշխարհում 122-ից ավելի ճգնաժամեր են եղել, որոնցից 30-40 տոկոսն ուղեկցվել են հիպոթեկային եւ ֆինանսական շուկայի վայրիվերումներով: Այս ճգնաժամն աննախադեպ է, բայց, ըստ նախարարի, անլուծելի չէ: Հայաստանը կարողացավ հաղթահարել ֆինանսական ճգնաժամը, քանի որ մեր բանկային համակարգը ներգրավված չէր ռիսկային գործընթացներում եւ ուներ խիստ բանկային վերահսկողություն: Ինչ վերաբերում է տնտեսական ճգնաժամին, ապա, ըստ վերլուծաբանների, դա կտեւի 1 տարի եւ դեռ չի հասել գագաթնակետին:

Տես էջ 2

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱՆՔ

Արա Աբրահամյանի շնորհավորական ուղերձը մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանին

Հարգարժան Մաեստրո

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի, Ռուսաստանի հայերի միության եւ անձամբ իմ անունից ի սրտե շնորհավորում եմ Ձեր ծննդյան 80-ամյակի առթիվ: Դուք որպես Հայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար, անգնահատելի ներդրում ունեք հայկական մշակույթի զարգացման գործում:

Տասնամյակներ շարունակ Հայաստանն ու հայ երաժշտասերը եզակի հնարավորություն ունեն վայելելու Ձեր ղեկավարած Հայաստանի պետական կապելլայի անզուգական կատարումները: Այդ կատարումները լայն ճանաչում են գտել թե՛ Հայաստանի եւ թե՛ նրա սահմաններից դուրս բազմաթիվ այլ երկրների երաժշտասեր հասարակայնության միջավայրում: Եվ ուրախ եմ, որ Ձեր վարպետությունը Հայաստանից դուրս մեր հայրենիքը ճանաչելու եւս մեկ առիթ դարձավ: Ձեր անձնական տաղանդի, իմաստության, երաժշտական մտքի խիզախումների մեջ է ընտրած ասպարեզում Ձեր ձեռք բերած նվաճումների հիմնական պայմանը: Այդ ամենի շնորհիվ Ձեր անունը վաղուց արդեն ոսկե տառերով իր տեղն է զբաղեցրել հայ երաժշտական մշակույթի տարեգրության մեջ:

Թանկագին Մաեստրո

Ցանկանում եմ Ձեզ երկար տարիների առողջ կյանք, ստեղծագործական նոր նվաճումներ՝ ի փառս Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի:

ԱՐԱ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ
Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ

Ռուսաստանի հայերի միության վարչության որոշմամբ, Հովհաննես Չեքիջյանը հայկական երաժշտական արվեստին մատուցած անգնահատ ծառայությունների համար պարգեւատրվել է կազմակերպության «Ոսկե խաչ» շքանշանով:

«Ազգի» վաղվա հավելվածները

Մեր թերթի վաղվա՝ դեկտեմբերի 26-ի համարում ընթերցողներին առաջարկում ենք միանգամից 2 ներդիր՝ Յունիսեֆի աջակցությամբ լույս տեսնող «Ազգ-Մանկապատանեկան» հերթական համարը եւ «Ոսկե ծիրանի» հետ համագործակցաբար՝ «Ազգ-Կինո» հավելվածը: Թերթի հերթական համարի նյութերի հետ ընթերցողը, վստահ ենք, վայելքով կծանոթանա մեր երեխաների մտորումներին եւ կինոաշխարհի նորություններին:

«Թուրք հասարակությունը քաղում է երկար տարիներ խեղաթյուրված գաղափարներով սնվելու պտուղները»

Թուրք հայտնի քաղաքական վերլուծաբան Մեհմեթ Ալի Բիրանդի կարծիքով, 1915-ի իրադարձությունների համար հայերից ներողություն խնդրելու թուրք մտավորականների սկսած ստորագրահավաքի կապակցությամբ Թուրքիայի վարչապետի կոշտ հակազդեցությունը Հայոց ցեղասպանության հարցում թուրքական պաշտոնական գաղափարախոսության համար գործողության մղելու բացահայտ ազդանշան էր: Թուրքական «Միլլիեթում» հրապարակած հոդվածում Բիրանդը գրել է, որ Գյուլի մոր հայկական ծագման մասին արած հայտարարությունը եւ դրան ի պատասխան Գյուլի «արդարացումներն» ու բարոյական փոխհատուցման դասական գործ սկսելը խոսում են այն մասին, որ «իրեն դեմոկրատական պետություն հայտարարած Թուրքիայի վերնախավն անգամ զերծ չէ ազգայնականության դրսեւորումներից»: «Երկար տարիներ թուրքական հասարակությունը մեծացել է խեղաթյուրված գաղափարախոսության պայմաններում: Ահավասիկ, այժմ էլ քաղում ենք մեր ցանածի պտուղները», եզրահանգել է նա:

«Հայաստանում ծրագրավորողների պահանջարկ կա»

«Սինոփսիս Արմենիա» կատարած այցելության ժամանակ նշեց վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը

«Սինոփսիս» ընկերության ինտելեկտուալ արտադրանքի մեծ մասը թողարկվում է Հայաստանում՝ «Սինոփսիս Արմենիայում» ընկերության աշխատանքին ծանոթանալու նպատակով երեկ այս ընկերություն այցելեց վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը: «Սինոփսիս Արմենիա»-ի գործադիր տնօրեն Հովիկ Մուսայելյանը հայտնեց, որ 2008-ին ընկերության տարվա եկամուտը կազմել է 1 մլրդ 337 մլն դոլար, որը նախորդ տարվա ցուցանիշը գերազանցում է 10,3 տոկոսով:

«Սինոփսիսը» ոչ միայն լավ է փակում 2008 թ.-ը, այլեւ 2009 թ.-ի տարեկան արդյունքները կանխորոշված են արդեն նախապես ծրագրված պայմանագրերով, 90 տոկոսով երաշխավորված են աշխատանքային պայմանագրերով, եւ մարդիկ վստահորեն են քայլում դեպի 2009 թ», լրագրողներին ասաց վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը:

Տես էջ 2

ARMENPRESS

Մարդու իրավունքների պաշտպանը դիմել է համապատասխան պաշտոնյաներին

Օմբուդսմենի գրասենյակը հայտարարություն է տարածել, որ «Նուբարաշեն» ՔԿ հիմնարկում պահվող կալանավոր Գրիգոր Ոսկերչյանի շահերի պաշտպան՝ Ստեփան Ոսկանյանը ՁԼՄ-ով հայտարարել է, որ իր պաշտպանյալը քրեակատարողական հիմնարկում ծեծի է ենթարկվել: Պաշտպանի հանձնարարությամբ աշխատակազմի աշխատակիցներն այցելել են «Նուբարաշեն» ՔԿՀ, հանդիպել նախնական կալանքի տակ գտնվող Գրիգոր Ոսկերչյանին: Գրիգոր Ոսկերչյանը հայտնել է, որ խուզարկություն կատարողներից մեկը տեղեկանալով, թե ինքը ՀՀ քրեական օրենսգրքի որ հոդվածով է մեղադրվում՝ ուժգին ապտակել է իրեն, որից հետո եւս մեկ հարված է սացել աջ ոտքին: Մարդու իրավունքների պաշտպան՝ Ա. Հարությունյանը դատապարտում է նման բռնության երեւույթը, համարելով այն որպես ճնշում ամբաստանյալների վրա, ուստի Գրիգոր Ոսկերչյանի հայտնած տեղեկությունների վերաբերյալ դիմել է ՀՀ արդարադատության նախարարին՝ առաջարկելով անցկացնել ծառայողական քննություն եւ պատժել մեղավոր անձանց:

Ամանորի նախօրեին սննդամթերքի գներն ավելի են բարձրացել

Թերակշռումներն էլ կրում են համատարած բնույթ

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

2007-ի հոկտեմբերին, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության հրավերով, «Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» ՀԿ-ն դիտորդի կարգավիճակով մասնակցել է սննդի անվտանգության եւ անասնաբուժական պետական տեսչության կողմից դպրոցներում իրականացվող ստուգայցերին: Երեւանի 12 դպրոցների սննդի կետերում իրականացված ստուգայցերի ընթացքում բացահայտվել են բազմաթիվ ժամկետանց, առանց սերտիֆիկատի սննդամթերք, այդ թվում՝ կոնֆետներ, երշիկեղեն: Արձանագրվել են նաեւ հիգիենայի եւ սննդամթերքի պահման պայմանների կոպիտ խախտումներ: Այս մասին երեկ «Փաստարկ» ակումբում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ տեղեկացրեց ՍԻՊ ՀԿ-ի նախագահ **Աբգար Եղոյանը**:

Ստուգումների հետեւանքով բացահայտված խախտումները շտկելու նպատակով ձեռնարկվել են մի շարք միջոցառումներ, որոնց արդյունքում դպրոցներում կտրուկ նվազել է առանց սերտիֆիկատի, ժամկետանց սննդամթերքի վաճառքը, ինչպես նաեւ մատակարարող ՍՊԸ-ները ձեռք են բերել հանրային սննդի կազմակերպման սերտիֆիկատներ: Սակայն «Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» ՀԿ-ն խնդրի լուծումը տեսնում է միայն ոլորտի համակարգված բարեփոխումների միջոցով: Դպրոցների սննդի կետերում առեւտուր կազմակերպող տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից ներդրումների խթանման նպատակով՝ ՍԻՊ-ն առաջարկում է նրանց հետ կնքված վարձակալության պայմանագրերը դարձնել երկարաժամկետ: «Տնտեսվարողները պատճառաբանում են, որ նման դեպքում, անհրաժեշտ կապիտալի եւ նորարարական ֆոնդի հաշվին 50000 դրամ գումարը կներդնեն դպրոցների բուֆետների պայմանների բարելավման եւ անհրաժեշտ կենցաղային տեխնիկայի ձեռքբերման համար:

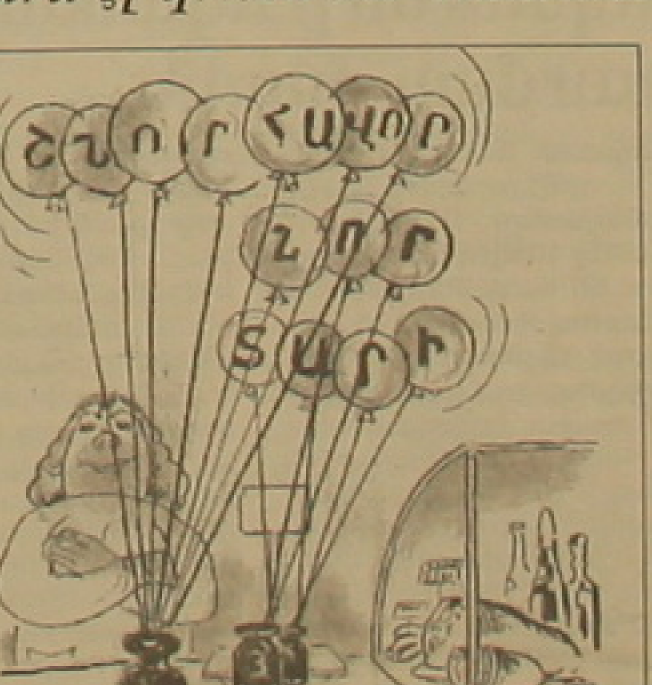

Տես էջ 3

Ընթացիկ

«Ինֆորմացիայի փակ լինելն աճխատում է ի վնաս մեզ»

Քանի՞ մամլո ասուլիս է կազմակերպվել մոսկովյան հռչակագրի մասին ստորագրումից ի վեր: 46. հավելել եւ պարզել են «Ազգ» եւ «Առավոտ» օրաթերթերի խմբագիրները: «Ասուլիսներին մասնակցել են մարդիկ, որոնց մեր լրագրողները ճաղափագեսի տիտղոսն են տալիս: Իրականում շատ չեն այն մարդիկ, ովքեր տիրապետում են ղարաբաղյան հարցի նրբություններին: Բանակցությունների խորհրդապահական լինելու հետեւանքով ամեն տեսակ ենթադրությունների եւ հիմնավորումների համար դուռը բաց է մնում: Մամուլն էլ արտացոլում է այդ կարծիքները: Կարծում եմ, որ խմբային տրամադրությունների տարածման կարիք չկա, բայց եւ հանգստանալու առիթ էլ չեմ տեսնում: Սակայն մեր անհանգստությունները արդյունք չեն տալիս, որովհետեւ մենք իրավիճակին չենք տիրապետում: Միայն վերջերս մամուլին հայտնի դարձան մադրիդյան սկզբունքները, որոնց շուրջ բազմաթիվ հոդվածներ էին տպագրվել մինչ այդ: Հասկանալի է, որ բանակցությունների ընթացքը գաղտնի է պահվում, սակայն մյուս կողմից էլ հարցը վերաբերում է երկու ժողովուրդների ճակատագրին եւ մամուլը պետք է ինչ-որ կերպ արձագանքի», «Դե Ֆակտո» մամուլի ակումբում երեկ հրավիրված մամլո ասուլիսի ընթացքում նշեց «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր **Հակոբ Ավետիքյանը**:

Ի տարբերություն հայ դիվանագետների, ադրբեջանական իշխանությունում պատկերն այլ է: Երբ Հայաստանում բանակցությունների շուրջ մեկնաբանությունները հնչում են հազվադեպ եւ այն էլ հակիրճ, ադրբեջանցի դիվանագետները պատրաստակամ են մեկնաբանելու հարցի լուծման ընթացքը՝ քարոզելով իրենց սեփական գաղափարները: «Եվ, քանի որ հայաստանյան մամուլը բանակցությունների ընթացքի շուրջ մեկնաբանություններ ստանալու աղբյուր չունի, ստիպված է լինում ուրիշի վերապահումներով մեջբերումներ անել ադրբեջանական մամուլից: Այս առումով ինֆորմացիայի փակ լինելն աճխատում է ի վնաս մեզ: Կարծում եմ, որ իշխանությունները պետք է ժամանակ առ ժամանակ ինֆորմացիայի արտահոսք թույլ տան», նշեց «Առավոտ» օրաթերթի խմբագիր **Արամ Աբրահամյանը**:

Գործընկերոջ հետ համաձայն էր Հակոբ Ավետիքյանը: Նման փորձ «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիրն արդեն ուներ: «Երբ 1996 թվականին խոսվում էր իշխանությունների կողմից Ղարաբաղը ծախելու մասին, մեր թերթում էլ քննադատական հոդվածներ լույս տեսան: Ինձ իր մոտ հրավիրեց Լեւոն Զուրաբյանը, որ այն ժամանակ Նախագահի մամլո խոսնակն էր: Նա ինձ տվեց համաձայնագիրը՝ տեղում ծանոթանալու: Ու հետո ես համոզվեցի, որ խսկապես նման խոսակցություններն անհիմն են: Կարծում եմ, որ դա ճիշտ քայլ էր: Պարկեշտ լրագրողներին եւ խմբագիրներին կարելի է ժամանակ առ ժամանակ ծանոթացնել հարցի էությանը՝ չհրապարակելու պայմանով», նկատեց Հակոբ Ավետիքյանը:

Նախագահի հետ հանդիպելու եւ հարցեր քննարկելու Ռոբերտ Քոչարյանի ձեւավորած ավանդույթը կարեւորեցին երկու խմբագիրներն էլ: Սերժ Սարգսյանը նման հանդիպումներ դեռ չի կազմակերպել, որի անհրաժեշտությունը, սակայն, զգացվում է: «Ռոբերտ Քոչարյանը խմբագիրների հետ զրուցում էր մի քանի ամիսը մեկ անգամ: Սերժ Սարգսյանը նման հանդիպում կազմակերպեց միայն մարտի մեկից հետո, երբ դեռ վարչապետ էր եւ չէր ստանձնել Նախագահի պարտականությունները: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նման հանդիպումներ ընդհանրապես չէր անցկացնում», ասաց Արամ Աբրահամյանը:

Խմբագիրները ղարաբաղյան հարցի մոտալուտ լուծման նախադրյալներ չեն տեսնում: Դեռ ավելին, ստատուս քվոյի պահպանումը նրանք առավել գերադասելի են համարում, քան փոխզիջումների փոխարեն միայն զիջումների գնալով հարցի լուծման հասնելը:

ԱՐՓԻՆԵ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Լուրջ բարեփոխումներ են սպասվում արդարադատության համակարգում

Երեկ ՀՀ արդարադատության նախարար **Գեւորգ Դանիելյանը** լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ամփոփելով անցած տարին նշեց, որ եղել են եւ հաջողություններ, եւ բարդություններ: Անդրադառնալով համակարգի ամենակարեւոր հարցերին, նշեց, որ իրավական ակտերի մասին օրենքում պետք է կատարվեն էական փոփոխություններ, որոնք պետք է միտված լինեն օրենսդրական ակտերի որակը էապես բարելավելուն: Հաջորդ հարցը նոտարական ծառայությանն էր վերաբերում: Ուսումնասիրություններից պարզվել է, որ ժառանգության հետ կապված գործառույթները կենտրոնացված են եղել մեկ նոտարական գրասենյակում, որի արդյունքում եւ կոռուպցիոն ռիսկերը, սակագների բարձրացումը, եւ բնակչության դժգոհությունը, հերթերը խանգարել են բնականոն աշխատանքին: 2009-ի հունվարի 1-ից ժառանգական գործերով կզբաղվեն բոլոր նոտարական գրասենյակները եւ ևա 10-ով կավելանան նոտարներն ու կիջնեն սակագները:

Լուրջ փոփոխություններ են արվում նաեւ քրեակատարողական հիմնարկներում, չնայած որոշ մասնաշենքեր գտնվում են անմխիթար վիճակում: 2-3 տարի հետո Արմավիրում կառուցվող նոր կենտրոնացված շենք կտեղափոխվեն այժմ գործող հիմնարկները: «Այս բնագավառում արվում է մի շարք միջոցառումներ, ծրագրումներ, որպեսզի դատապարտյալներին ընդգրկենք առօրյա կյանքում, հեշտացնենք նրանց ինտեգրումը հետագայում»: Անդրադառնալով դատաիրավական բարեփոխումներին, պրն Դանիելյանը նշեց, որ «կարճ ժամանակում դատաիրավական բարեփոխումների որոշ հիմնադրույթներ, որոշ ինստիտուտներ չկարողացան ունենալ այն արդյունավետությունը, որին մենք սպասում էինք»:

«**Ազգի**» այն հարցին, թե նախարարը ինչպե՞ս է գնահատում դատաիրավակարգի գործունեությունը, երբ բազմաթիվ դժգոհություններ ու բողոքներ կան հենց դատավորների գործելաոճից: «Այո այդ համակարգում խնդիրներ կան եւ ոչ միայն այդ համակարգում: Ես չէի ուզենա նմանվել այն քաղաքական գործիչներին, որոնք միայն քննադատողի դերում են հանդես գալիս, բայց ես չեմ կարծում, որ ամեն ինչ պետք է կապել դատավորների ցածր աշխատավարձի հետ: Միայն աշխատավարձի բարձրացումը երբեք բավարար արդյունքներ չի ունենա, բայց դա մի պայման է, որ մի շարք նոր ինստիտուտների, համակարգերի ներդրմանը զուգահեռ նպաստի ոլորտի բարելավմանը: Մենք ուսումնասիրում ենք միջազգային փորձը, որ կրկին սխալներ թույլ չտանք ու կարծում ենք շատ շուտով կնկատենք լուրջ փոփոխություններ»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Էկոնոմիկայի նախարարը ճգնաժամի հաղթահարման մասին

1-ին էջից

Ճգնաժամի հետեւանքների լուծումն այն է, որ երկրները կարողանան ապահովել ներքին պահանջարկը՝ խրախուսելով փոքր եւ միջին բիզնեսին եւ իրականացնելով ենթակառուցվածքների շինարարության խոշոր ծրագրեր: Այսինքն, խոշոր կապիտալ շինարարությունը կփոխարինի շինարարությանը, իսկ փոքր եւ միջին ձեռնարկությունները՝ խոշոր ձեռնարկություններին: Հայաստանի կառավարության որդեգրած գործողություններն այդ ուղղությամբ են՝ նախատեսվում է փոքր եւ միջին բիզնեսի համար հայթայթել մինչեւ 300 մլն դոլարի վարկային միջոցներ եւ սկսել խոշոր ենթակառուցվածքների՝ ճանապարհներ, երկաթուղի եւ այլնի շինարարությունը: Սա կնպաստի նաեւ մեր տնտեսության դիվերսիֆիկացմանը (բազմազանեցմանը): Ըստ Ներսես Երիցյանի, շուրջ 10 մլրդ դրամի բիզնես-ծրագրեր են հավաքվել Փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության աջակցության ազգային կենտրոնի գրասենյակների կողմից, որոնց իրականացումը 5-10 հազար աշխատատեղեր կստեղծի: Պետք է կարգավորվեն բիզնես ծրագրերը, որից հետո եկող տարվա փետրվար-մարտ ամիսներին դրանց արդյունավետությունը կերեւա: Դա եկող տարի, իսկ ինչ վերաբերում է այս տարվա նոյեմբերին տնտեսական աճի տեմպի անկմանը, որի հետեւանքով 11 ամիսների տնտեսական աճի ցուցանիշը 9,2 տոկոսից դարձավ 7,2 տոկոս, ապա նախարարը դա պայմանավորեց շինարարության եւ հանքարդյունաբերության ոլորտների վրա ճգնաժամի ազդեցության, ինչպես գյուղատնտեսության սեզոնայնության գործոններով: Ըստ Ներսես Երիցյանի, նոյեմբերին արձանագրված աճի տեմպի անկումը անկման գագաթնակետն էր: Նրա հավաստիացմամբ, Հայաստանում խոսքը ոչ թե ճգնաժամի, այլ տնտեսական ակտիվության նվազման մասին է: «Այս պահի դրությամբ Հայաստանի համար ռեցեսիայի կանխատեսում չի արվում: Առանձին ոլորտների մասով, այո, կա անկում, որը պետք է լուծել այլ ոլորտների ակտիվության բարձրացման հաշվին», ասաց էկոնոմիկայի նախարարը: Նա նաեւ հայտնեց, որ Հայաստան մտնող մասնավոր փոխանցումների նվազում չկա:

Մենք ճիշտ ենք, դուք՝ սխալ

«Յոթի գործով» փաստաբանների պնդումները

«Յոթի գործով» դատավարության փաստաբանները վստահ են, որ հաջորդ դատավարության ժամանակ՝ դեկտեմբերի 27-ին, նախագահող դատավոր Մնացական Մարտիրոսյանը կհայտարարի, որ դատական նիստն այսուհետեւ անցնելու է դռնփակ: Ըստ Հակոբ Հակոբյանի պաշտպան **Մելանյա Առուստամյանի**՝ իշխանությունները հատուկ դիմում են սադրանքների, ծրագրավորված քայլեր են ձեռնարկում, որպեսզի արգելեն բանտարկյալների հարազատների եւ լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների մուտքը դատարան: «Եթե դատավորի նպատակն է ստեղծել մթնոլորտ, որ փաստաբանները չկարողանան ինչ-որ գործ կատարել, լավ կլինի մեզ՝ պաշտպաններիս, հեռացնեն դահլիճից ու մեղադրողների հետ կես ժամվա ընթացքում իրենց համար վճիռը կայացնեն», երեկ «Ուրբաթ» մամուլի ակումբում տեղի ունեցած, իրենց խոսքերով, «արտահերթ» մամուլի ասուլիսի ժամանակ ասաց Հակոբ Հակոբյանի պաշտպանը:

Փաստաբանները նշեցին, որ դատավարությանը մարտի 1-ի իրադարձությունների ժամանակ տուժածների ընտանիքների անդամներից բացի դատարանի դահլիճում ներկա են գտնվել նաեւ օտար, գործի հետ որեւէ առնչություն չունեցող մարդիկ՝ ամբաստանյալների ընտանիքներին սադրանքի ենթարկելու նպատակով: «Նրանք վիրավորում էին, հայհոյում, ամեն ինչ անում, որպեսզի կռիվ սարքեն: Պարզ բան է, որ դա նախօրոք կազմակերպված էր», նկատեց Ոսկերչյանի փաստաբանը: Սակայն հանուն արդարության պետք է փաստել, որ նմանատիպ սադրանքներ ստեղծում էին նաեւ ամբաստանյալների հարազատներն ու ընկերները՝ պատեհ-անպատեհ բոլորին հիշեցնելով, թե իրենք ովքեր են ու ինչ կարող են անել: Իսկ երբ դա էլ չէր օգնում՝ սկսվում էր անեծքների ու հայհոյանքների հսկայական շարք:

Փաստաբանները վստահեցրին, որ իրավական պաշտպանությունը դժվար է լինելու՝ հաշվի առնելով հանգամանքները եւ իրենք կամաց-կամաց հույսները կտրում են, որ «արդար» դատավարություն կլինի: Հարցին, թե արդյոք սադրանք չէ՞ր նաեւ դատավարության ժամանակ ամբաստանյալների ոտքի չկանգնելը, Ոսկանյանը հետեւյալ կերպ պատասխանեց. «Ոտքի չկանգնեցին, որովհետեւ չեն հարգում Մնացական Մարտիրոսյանին եւ Կորյուն Փիլոյանին, չեն հավատում արդար դատավարությանը: Նրանք ամբաստանյալներ չեն, այլ՝ քաղբանտարկյալներ, այդ պատճառով էլ չկանգնեցին: Սակայն կարծում եմ, որ դատավորը դա կօգտագործի սանկցիա կիրառելու եւ դատավարությունը դռնփակ անցկացնելու համար», ասաց Ոսկերչյանի պաշտպան **Ստեփան Ոսկանյանը**:

Անդրադառնալով Գրիգոր Ոսկերչյանի հետ կատարվածին՝ Ստեփան Ոսկանյանը հավելեց, որ ամբաստանյալին նախօրեին տեղափոխել են այլ կալանախուց, որը համեմատաբար ավելի փոքր է, կալանավորների թիվն էլ շատ: Ոսկանյանը նաեւ նշեց, որ բացի Ոսկերչյանից ծեծել են նաեւ մի շարք այլ կալանավորների: «Սակայն դա չի նշանակում, որ իմ պաշտպանյալի ընտրությունը պատահական էր: Նրանք գիտեին, թե ինչ են անում», նկատեց փաստաբանը: «**Ազգ**»-ի հարցին, թե «Նուբարաշեն քրեակատարողական հիմնարկից այնուամենայնիվ հերքեցին, թե Գրիգոր Ոսկերչյանի նկատմամբ կատարվել է բռնություն» Ոսկանյանն ասաց. «Էդպես էլ պետք է լիներ, կարո՞ղ ասեին, թե ճիշտ եք ասում՝ ծեծել ենք: Ոսկերչյանի նկատմամբ կիրառվել է բռնություն: Այդ կապակցությամբ հաղորդագրություն ենք ուղարկել գլխավոր դատախազին՝ կատարվածը քննելու առաջարկով: Նաեւ հաղորդագրություն ենք ուղարկել, որպեսզի իրականացնեն դատաբժշկական քննություն: Իմ պաշտպանյալը վստահեցնում է, որ դեմքով կճանաչի հրաման արձակողին», ասաց Ստեփան Ոսկանյանը:

Բոլոր դեպքերում ընդդիմությունը շարունակում է իր ձգձգման քաղաքականությունը. մինչեւ... Եհովի ոտքը՞:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Հայաստանում ծրագրավորողների պահանջարկ կա»

1-ին էջից

Նրա համոզմամբ, մոտակա տարիների ընթացքում նույնպես ընկերության հաջողություններին սպառնալիք չի լինելու: Վարչապետը հայտնեց, որ ճգնաժամը չի վնասել նաեւ ոլորտում աշխատող առնվազն 200 ընկերությունների, որոնք ունեն պայմանագրեր եւ 2009 թ.-ի ընթացքում խնդիր չեն ունենալու աշխատանքի, աշխատավարձերի եւ պատվերների հետ: «Իհարկե, այդ 200-ի կողքին կան մի քանի տասնյակ ձեռնարկություններ, որոնք ունեն այսօր խնդիրներ, որովհետեւ իրենց մայր ընկերությունները արտասահմանում չեն դիմացել մրցակցությանը ճգնաժամի պատճառով եւ ստիպված որոշում են ընդունել իրենց բաժանմունքները փակել՝ այդ թվում եւ Հայաստանում»: Վարչապետի կարծիքով, Հայաստանում ծրագրավորողների պահանջարկ կա եւ նրանք աշխատանք կգտնեն եթե ոչ հենց ՏՏ ոլորտում, ապա այլ գերատեսչություններում:

Այլ ոլորտներում աշխատատեղերի կրճատմանը անդրադառնալով, Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ շինարարության ոլորտում 2009-ին ծրագրավորվում են մեծածավալ ներդրումներ՝ կկառուցվեն ենթակառուցվածքներ, ճանապարհներ եւ այլն: «Դա նշանակում է, որ աշխատատեղեր են ստեղծվելու Հայաստանում: Այսօր մենք արդեն 3000 բանվորի պահանջարկ ունենք, եւ եթե մենք ավելացնենք շինարարության ծավալները 2009-ին, ապա պահանջարկը նույնպես կտրուկ կավելանա», հավաստիացրեց վարչապետը:

2009-ին 40 մլն դոլարանոց վենչուրային հիմնադրամ կստեղծվի «Մարս» գործարանում եւ Տիգրան Սարգսյանի հավաստմամբ, այդ նախագծի իրականացման համար «մեր ռուս գործընկերները ներգրավելու են տարբեր՝ հիմնականում օտարերկրյա ներդնողների»:

Ա. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժէ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353

Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Վարսավիրները, դանակ-մկրատ սրողները եւ դաշտը պարզեցնող մեր հարկային փաթեթը

Երեկ խորհրդարանը արտահերթ ընթացակարգով քննարկում էր հարկային օրենքների փոփոխությունների մի փաթեթ, որին դեռ օրեր առաջ դեմ էր արտահայտվել «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության նախագահը՝ ասելով, որ ԲՀԿ-ական պատգամավորները դեմ կքվեարկեն փաթեթին, եթե այդ տեսքով մտնի Ազգային ժողովի լիագումար նիստ, քանի որ ճգնաժամի պայմաններում այս պահին դա նեղելու է փոքր բիզնեսին: Այս փաթեթի քննարկումը, եթե նախատոնական օրեր չլինեին, եւ ժամանակ ու տրամադրություն լիներ մանրակրկիտ հետեւելու քննարկումներին, նկատելի է դառնում տարբեր բիզնես-շահերի հետապնդումը, ինչին արձագանքելով էր երեւի Վիկտոր Դալլաքյանն իր ելույթում ասում, թե օլիգարխները չպետք է քաղաքականությամբ զբաղվեն, այլ՝ իրենց բիզնեսով:

Հարկային փաթեթը ներկայացնող եկամուտների պետական կոմիտեի նախագահի տեղակալ **Սևարոն Չիլինգարյանի** հիմնավորմամբ՝ փոփոխությունները խրախուսելու են ներդրումներն ու տեղական արտադրությունը, փոքր բիզնեսի համար առավել պարզեցված դաշտ են ապահովելու: Փոփոխություններ կան շահութահարկի, ԱԱՀ-ի, արտոնագրային վճարների, պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների, հաստատագրված վճարների գծով: Մի քանի օրինակով փորձենք պատկերացում տալ ինչի մասին է խոսքը. օրինակ՝ սահմանվում է վճար վարսավիրանոցներում բացի վարսավիրական ծառայությունից՝ նաեւ այլ ծառայությունների (մատնահարդարման, ոտնահարդարման) համար, խաղասեղանի, ինտերնետ շահումով խաղերի եւ վիճակախաղերի դրամարկղերի վերանայումներ, ծխախոտի հաստատագրված վճարների դրույքաչափերի վերանայում է տեղի ունենալու՝ ֆիլտրով սիգարետի համար՝ 18 տոկոսով, առանց ֆիլտրի՝ 10 տոկոսով, գույքահարկի որոշ արտոնություններ են տրվում ծառայության ժամկետն ավարտած ռազմաուսումնական հաստատություն ավարտածներին, «օդի հարկ» անվանված տուրքի գումարը ներառվում է տոմսի արժեքի մեջ եւ այլն:

Ամեն անգամ մենք մանրամասներեն ներկայացնում ենք մեր ուշադրությունը գրաված այս կամ այն նախագծի վերաբերյալ բոլոր առանցքային տեսակետները: Այս անգամ նշենք միայն, որ ԲՀԿ-ական պատգամավորները շարունակում էին այս փաթեթի ընդունման հետաձգման օգտին արտահայտվել եւ խոստանում էին դեմ քվեարկել, ի տարբերություն մյուս կոալիցիոն ուժերի, իսկ մյուս տեսակետներից մենք կբավարարվենք երկու հակադիրները ներկայացնելով, պատկերացում տալով երկու հակընդդեմ մոտեցումների մասին՝ հանդեպ օրենքը:

Եվ, որպեսզի այս անգամ հանգիստ թողնենք փոքրաթիվ եւ միակ ընդդիմադիր խմբակցության պատգամավորներին՝ բավարարվենք **Վիկտոր Դալլաքյանի** ընդդիմախոսությամբ: Ըստ նրա, Ազգային ժողովը քննարկում է օրինագիծ՝ դանակ-մկրատ սրողներին հարկային տեռորի ենթարկելու մասին. «Իսկ ո՞ւր են շնաձկները, հարգելի գործընկերներ», հարցրեց նա՝ քաղաքական գնահատականներ հնչեցնելով: Նրա խոսքով՝ կառավարությունը պետք է վերջ տա տարիներով արմատավորված այն արատավոր պրակտիկային, երբ արտահերթ, նոր տարվա օրերից առաջ նիստ է գումարվում եւ նման հապճեպ ձեւով պառլամենտին փորձում են ենթարկել օրենսդրական կամ հարկային «տեռորի»: 2009-ի պետբյուջեն ընդունվել է, եւ տրամաբանական կլիներ, որ այս հարկային փաթեթը Հայաստանի կառավարությունը ներկայացներ 2009 թ. բյուջեի ընդունումից առաջ, քանի որ այդ փաթեթն այս կամ այն չափով պետք է ապահովի 2009-ի մուտքերը: Բացի այս, ըստ Դալլաքյանի, կառավարության համապատասխան նիստում կոալիցիոն նախարարները կողմ են քվեարկել այս փաթեթին, հարց է ծագում՝ կոալիցիա ներկայացնող պառլամենտը կարո՞ղ է դեմ քվեարկել դրան. «Քաղաքական եւ քաղաքագիտական տեսանկյունից սա կդառնա նոնսենս եւ նման բան կարող է տեղի ունենալ միայն ՀՀ-ում», ասաց նա:

Ներկայացվող փաթեթը հակասական զգացողություններ է առաջացրել Դալլաքյանի մոտ: Ըստ էության, կառավարության հույսը վարսավիրները, դանակ-մկրատ սրողները, հյուրանոցների տերերը, եւ ընդհանրապես նման գործունեություն իրականացնողներն են. «Եթե մարդիկ որոշեն, որ իրենց մազերը պետք է չկտրեն, կամ մանիկյուր ու պեդիկյուր պետք է չանեն՝ ՀՀ տնտեսությունը պետք է կաթվածահար լինի՞»:

Տրամագծորեն հակառակ կարծիքի էր տնտեսական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Վարդան Այվազյանը**, որն ասաց, թե սույն օրենսդրական փաթեթում որեւէ դրույքաչափ չի ավելանում՝ պարզապես տնտեսավարողները փրկվում են հարկային տեսչությունից. «8 անգամ քննարկում է գնացել, առաջարկներ անեիք, էդ դանակ-մկրատ սրողներին մեջտեղից հանեինք: Ամսական 500 դրամ պետք է վճարի, ու իրեն ոչ ոք չանհանգստացնի, այլ վճարում չկա՝ սրա անունն ինչ է. դեռ քաղաքական մեծամասնությանն էլ մեղադրում եք բյուջեի այդ մուտքերը չապահովելու մեջ», ասաց: Ըստ նրա՝ բյուջետային ֆիսկալ որեւէ խնդիր չեն հետապնդում այդ փոփոխությունները. «Թե չէ՝ հարկային տեռոր, դրա մասին են անվերջ խոսում, պետք չէ փրկիչի կերպարանք ընդունել»:

Մնացյալը կպարզվի քվեարկությամբ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Կառավարությունը խստապահանջ է պետական միջոցների նպատակային օգտագործման հարցում

ԼՂՀ կառավարության վերջին նիստում սահմանվել են հանրապետության տարածքում եւ Հայաստանի Հանրապետություն մեկնող աշխատողների գործուղման ծախսերի նոր չափերը: Համաձայն կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչության տեղեկատվության՝ ՀՀ-ում օրապահիկի ծախսերի չափ է սահմանված 2000 դրամը, իսկ գիշերավարձի նվազագույն չափ՝ 5000 դրամը: Նույն չափերը կգործեն նաեւ Ստեփանակերտ քաղաքում: Շրջկենտրոններում գիշերապահիկի նվազագույն չափ կլինի 3000 դրամը, իսկ գյուղական բնակավայրերում՝ 2000 դրամը:

Նիստում վարչապետ Արա Հարությունյանը հանձնարարել է ուժեղացնել պետական վերահսկողությունը սեփականաշնորհված օբյեկտներում: Ըստ վարչապետի, դրանց մեծ մասում չեն կատարվում պայմանագրային պարտավորությունները, հատկապես, փաստացի աշխատատեղերի ստեղծման ու պահպանման առումով: Արա Հարությունյանն այս առնչությամբ նշել է, որ փաստաթղթերում հաճախ մասնանշվում են կեղծ աշխատատեղեր, ինչն աններելի է:

Գործադիրը նաեւ հաստատել է փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ միջոցառումների համակարգման միջգերատեսչական հանձնաժողովի կանոնադրությունը: Հանձնաժողովը պետք է առաջարկություններ ներկայացնի փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ասպարեզում համաձայնեցված միասնական պետական քաղաքականություն իրականացնելու ուղղությամբ:

Հարկային ոլորտին վերաբերող որոշումներից մեկով սահմանվել է տոտալիզատորի, անմիջականորեն (խաղատարածքում) ինտերնետ տոտալիզատորի եւ ինտերնետ շահումով խաղերի կազմակերպման համար նախատեսված համակարգիչները հարկային մարմնի կողմից դրոշմավորելու, կնքելու եւ հաշվառելու կարգը:

Կառավարության մեկ այլ որոշմամբ՝ կստեղծվի «Տիգրանակերտ» պետական պատմամշակութային արգելոցը: Այն կտեղակայվի Ասկերանի եւ Մարտակերտի շրջանների վարչական տարածքներում եւ կզբաղեցնի շուրջ 5045 հա տարածք:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Իգիթյանի ոտքի բութ մասը ցավում էր, չէր ներկայացել դատարան

Դաշտայանն էլ ինֆարկտից հետո զգույշ «անհետացավ»

Օրենքներն ու օրինականությունը, էլ չասած արդարադատությունը, պարզվում է, կարող են նույնքան զավեշտալի դառնալ, որքան ուզածդ հանգամանք, երբ այն մեկնաբանում է ցինիկը: Իսկ դատական ատյանը, որտեղ հայցված մարդիկ բնավ էլ արդարադատության հասնելու նպատակի հետեւից չեն ընկել, այլ նախընտրում են հնարավոր միջոցներով ու տարբերակներով շրջանցել նույն այդ արդարադատությանը, ուրեմն զավեշտն ապահովված է ամեն ինչում:

Երեւանի վերաքննիչ քրեական դատարանը երեկ հերթական անգամ սկսեց ու գոնե սկզբում ոչ ավանդական տարբերակով անմիջապես էլ կասեցրեց Գրիգոր Իգիթյանի վերաքննիչ բողոքի հիման վրա գործի քննությունը: Ի տարբերություն նախորդ նիստերի, երբ դատական նիստին տարբեր պատճառաբանություններով չէր ներկայանում Իգիթյանի պաշտպան Գրիգորյանը, այս անգամ դատարանում չհայտնվեց ինքը՝ ամբաստանյալ Իգիթյանը: Պաշտպանը ներկայացրեց, թե պաշտպանյալը դեկտեմբերի 22-ից գտնվում է ստացիոնար բուժման մեջ՝ սրտաբանության գիտահետազոտական ինստիտուտի ռեւմատոլոգիայի բաժանմունքում:

Մեղադրողի ու տուժողի ներկայացուցչի՝ ներկայացված թղթին ծանոթանալուց հետո ստացվեց, որ ցավում է Իգիթյանի ոտքի բութ մասն ու դրա համար նա հետազոտման կարիք ունի, եւ չի կարող ներկայանալ դատարան: Ու չնայած կողմերը նշեցին, թե ներկայացված թուղթը չունի անհրաժեշտ ռեկվիզիտներ, տեղեկանքն արժանահավատ չէ, բայց դատարանը կես ժամ ընդմիջումից հետո որոշում կայացրեց դատական նիստը շարունակել առանց ամբաստանյալի՝ վճռաբեկության կարգով, քանի որ վերաքննիչ ատյանին բողոք է ներկայացրել Իգիթյանը ու դատարանում էլ արդեն ներկայացրել է իր բողոքի բովանդակությունը:

Դատարանի հայտարարությունը լսելուն պես Իգիթյանի պաշտպանը ինքնաբացարկ հայտարարեց իբր դատարանի կողմից խախտման պատճառով, իսկ երբ անհրաժեշտություն ներկայացվեց ինքնաբացարկը հիմնավորելու եւ ներկայացնելու դատարանին, Իգիթյանի պաշտպանի «հին սովորությունները» նորից ի հայտ եկան այն հայտարարությամբ, թե ինքը չի հասցնի ձեւակերպել ինքնաբացարկի միջնորդությունը, ուստի նիստը հետաձգելու կարիք կա: Տուժողի ներկայացուցիչն ու մեղադրողը գտան, որ ինքնաբացարկի միջնորդությունը պետք է քննարկվի, քանի որ դատարանն արդեն կայացրել է որոշում՝ առանց ամբաստանյալի դատական նիստը շարունակելու մասին, հատկապես, որ ամբաստանյալը, այսպես թե այնպես, պաշտպանի միջոցով ներկայացված է դատարանում:

Դատարանը տեղում որոշեց կես ժամ տրամադրել պաշտպանին՝ ինքնաբացարկի միջնորդությունը ձեւակերպելու եւ ներկայացնելու համար: Ամեն դեպքում, ոչ կես ժամ, բայց դատարանի ուշանալու պատճառով շատ ավելի ժամանակ անց դատական նիստը շարունակվեց, միջնորդությունը ներկայացվեց ու դատարանը հեռացավ խորհրդակցության: Դատարանի որոշմամբ ինքնաբացարկը չբավարարվեց, բայց քանի որ նիստը շարունակելու համար անհրաժեշտ էր մեղադրող կողմի ներկայությունը, կրկին ընդմիջում հայտարարվեց: Իսկ մեղադրողը գնացել էր այլ գործով իր մասնակցությունը ապահովելու:

Ու մինչեւ դատարանը սպասում էր մեղադրյալի կողմի ներկայացուցչի ներկայանալուն, դատարանից հեռացել էր Իգիթյանի պաշտպանը, այնպես որ հերթական անգամ դատական նիստի շարունակման նոր օր նշանակվեց՝ դեկտեմբերի 26-ը, ժամը 11-ին:

«**Ազգի**» ընթերցողները ծանոթ են Նաջարյան-Իգիթյան գործի մանրամասներին: Հիշեցնենք միայն, որ այս տարվա սեպտեմբերի 13-ին Կենտրոն-Նորք-Մարաշ համայնքների 1-ին ատյանի դատարանը որոշել էր, որ տուժողին պետք է վերադարձվի հանցավոր ճանապարհով Իգիթյանի անվամբ գրանցված եւ կալանքի տակ գտնվող Երեւանի «Ջորագյուղ» ազգ. թաղամասի թիվ 4, 11, 12 հասցեում կիսակառույց շինությունները եւ հողատարածքները, ինչպես նաեւ Աբովյան 32 հասցեում գտնվող լաբորատորիան՝ անվավեր ճանաչելով Գրիգոր Իգիթյանի անվամբ տրված բոլոր փաստաթղթերը: Իսկ Աբովյան 32 հասցեում կալանավորված գույքը (բացի ֆոտոլաբորատորիայից) որոշվել էր թողնել արգելանքի տակ մինչեւ դատական կարգով դրա մասին դատական ակտի կայացումը:

Գրիգոր Իգիթյանը մեղավոր էր ճանաչվել վերը նշված երկու հոդվածներով եւ դատապարտվել 4 տարի 6 ամիս ժամկետով կալանքի, առանց անձնական գույքի բռնագրավման: Ու դատական նիստերի ձգձգումները կալանքի տակ չգտնվող Իգիթյանի համար բավականին հարմար տարբերակ են, քանի որ այդկերպ լրանում է նաեւ պատժաժամկետը:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՍՆՆԴԱՄԹԵՐՔԻ ԳՆԵՐ

Ամանորի նախօրեին...

1-ին էջից

Դպրոցներում առկա սննդի անվտանգության նորմերի նման խախտումների պայմաններում, աշակերտներին առողջ սննդակարգի ապահովման մասին խոսելն անգամ դառնում է ավելորդ, այնինչ այս հիմնախնդիրը առաջնային է առողջ եւ կենսունակ ապագա սերունդ ունենալու հարցում», նշեց Ա. Եղոյանը:

Վերջինիս մատնացմամբ՝ մի շարք դպրոցներում սննդի վաճառքի կետերում բացակայում են այնպիսի տարրական պայմաններ, ինչպիսիք են տաք եւ անգամ սառը ջուրը, սառնարանը:

Ա. Եղոյանն անդրադառնալով խանութներում առկա թերակշռումներին, նշեց, որ այս տարի, ինչպես եւ անցյալ, վաճառքի կետերում թերակշռումը ամենատարածված խախտումներից մեկն է: «Թերակշռումը կրում է համատարած բնույթ եւ դարձել է գնագոյացության լուրջ գործոն, որն իր ակնհայտ բացասական ազդեցությունն է թողնում երկրում արդար տնտեսական մրցակցության ապահովման վրա», հավելեց նա:

Նրա խոսքով, համաձայն «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքի, հանրապետությունում օգտագործվող կշեռքների պարտադիր ստուգաչափում պետք է իրականացվի առնվազն տարին մեկ անգամ: Չստուգաչափված կշեռքների օգտագործման համար սահմանված է տուգանք 50.000-100.000 դրամի չափով:

«Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» ՀԿ-ի նախագահը հայտնեց, որ այս տարի եւ ՀՀ Ազգային չափագիտության ինստիտուտի տվյալների համաձայն, առեւտրում օգտագործվող ավելի քան 25.000 կշեռքներից ստուգաչափվել են միայն 6000-ը:

«Այսօր բազմաթիվ խանութներում առկա են չստուգաչափված կշեռքներ, դրա համար կոչ ենք անում սպառողներին, որպեսզի ապրանքը գնելուց հետո կշիռը նույնպես ստուգեն, եւ եթե տուժել են, ապա դիմեն խանութներին վնասը փոխհատուցելու համար», ավելացրեց նա:

Հաջորդ տարի նախատեսվում է ստեղծել էլեկտրոնային կայք, որտեղ կտեղադրվեն այն բոլոր կազմակերպությունների տվյալները, որոնց կշեռքները ստուգաչափվել են: Ըստ բանախոսի, այդ միջոցով սպառողները կկարողանան տեղեկանալ, թե որ խանութներում են կշեռքները ստուգաչափված եւ որտեղ՝ ոչ, ըստ այդմ էլ կկողմնորոշվեն, թե որտեղից գնումներ կատարեն: Սա Ա. Եղոյանի կարծիքով, կխթանի որպեսզի մյուս կազմակերպությունները նույնպես ստուգաչափեն իրենց կշեռքները:

Ամբողջ աշխարհում գներն անկում են ապրում, իսկ Հայաստանում հակառակը: «Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» ՀԿ-ի նախագահ Աբգար Եղոյանը շտապեց տեղեկացնել նաեւ, որ արձանագրել են սննդամթերքի եւ վառելիքի գների աճ: Ըստ նրա, նախորդ տարվա համեմատ այս տարի Ամանորի նախօրեին սննդամթերքի գներն ավելի են բարձրացել:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 12.00-«Ավիատրանս» հյուրանոցում տեղի կունենա Հայաստանում Ղազախստանի դեսպանի մամուլի ասուլիսը:
- 12.00-Մամուլի ազգային ակումբի հյուրն է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի անդամ Ալվինա Գյուլումյանը:
- 13.00-«Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է Հայ ազգային կոնգրեսի արտաքին հարաբերությունների պատասխանատու Վլադիմիր Կարապետյանը: Թեմա՝ «Տարվա արտաքին քաղաքականության նկարագիրը»:
- 13.00-ՀՀ նախագահի վերահսկողական ծառայությունում տեղի կունենա ծառայության ղեկավար Հովհաննես Հովսեփյանի ամփոփիչ մամուլի ասուլիսը:
- 14.00-Ազգային գրադարանում տեղի կունենա Հովհաննես Ղազարյանի «9-րդ ալիք» գրքի շնորհանդեսը:
- 15.00-«Ուրբաթ» ակումբում անցնող քաղաքական տարին կամփոփի «Օրինաց երկիր» կուսակցության փոխնախագահ, ԱԺ համանուն խմբակցության ղեկավար Հեղինե Բիշարյանը:

Հարցազրույց

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Վիրահայերը «խտրականության հստակ ծրագրի» զոհեր

«Ֆրանս-Արմենի» թերթին ֆրանսահայ փաստաբան, «Միասնական Ջավախք» ժողովրդավարական դաշինքի առաջնորդ Վահագն Չախալյանի պաշտպան ՊԱՏՐԻԿ ԱՐԱՊՅԱՆԻ հարցազրույցից հատվածներ

Փարիզի իրավաբանական գրասենյակի անդամ Պատրիկ Արապյանը ֆրանսահայ հայտնի փաստաբաններից է: Արդեն 25 տարի է, ինչ նա զբաղվում է մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցերով, հեղինակել է մի շարք զեկույցներ Մարդու իրավունքների միջազգային ֆեդերացիայի (FIDH) եւ Փաստաբանների միջազգային միության համար:

Ստանձնելով զենքի ապօրինի պահպանման մեղադրանքով 2008 թվականի հուլիսի 21-ին ձերբակալված «Միասնական Ջավախք» ժողովրդավարական դաշինք»-ի ղեկավար Վահագն Չախալյանի պաշտպանությունը՝ պրն Արապյանը նոյեմբերի 15-19 այցելել էր Ախալքալաք, Ախալցխա եւ Թբիլիսի:

- Պրն Արապյան, կարո՞ղ եք համառոտ ներկայացնել Չախալյանի գործը: Դրա հետ կապված, ի՞նչ կարողացաք պարզել Ախալքալաք եւ Ախալցխա Ձեր կատարած ուղեւորության ընթացքում:

- Ախալքալաքում իմ կողմից հարցաքննված վկաների մեծ մասը արդեն մի քանի ամիս ընթացող ջավախահայ երիտասարդության դեմ հարուցված գործերում ներգրավված անձինք են: Վահագն Չախալյանի, նրա ընտանիքի եւ ազգականների նկատմամբ ոստիկանական համակարգված ճնշում էր գործադրվում դեռեւս տարվա սկզբից՝ ինչի նպատակն էր պրն Չախալյանին դրդել սխալ քայլերի՝ նրան ձերբակալելու նպատակով:

Այս հնարքը, սակայն, չգործեց:

Եվ ահա, հուլիսի 17-ի կեսգիշերին ոստիկանատեղի տան կողքին տեղի ունեցավ պայթյուն, որը եւ «Միասնական Ջավախք» ժողովրդավարական դաշինքի անդամների վրա հարձակման պատճառ դարձավ: Ամեն ինչ արվում էր, բնականաբար, առանց մարդու իրավունքների տարրական նորմերը հաշվի առնելու: Այս խղճուկ դիմակահանդեսը կարող էր ընդամենը ժպիտ արժանանալ, եթե մինչ օրս դեռեւս լիովին չբացահայտված այդ իրադարձությունների ժամանակ չսպանվեին ազգությամբ հայ երկու ոստիկան:

Անհրաժեշտություն առաջացավ Թբիլիսիից հատուկ նշանակության ուժեր ուղարկել Վահագն Չախալյանին ձերբակալելու գործում տեղական ոստիկանությանը օժանդակելու նպատակով: Սա փաստում է, որ այս հարցում կենտրոնական իշխանությունները եւ Ախալքալաքի ոստիկանատեղը գործում էին համագործակցաբար:

Վահագն Չախալյանի ձերբակալության օրվանից, այն է՝ 2008-ի հուլիսի 21-ից, վրացական իշխանություններն անում են ամեն ինչ՝ տեղի ունեցածի քաղաքական էությունը քողարկելու, խոչընդոտելու եւ աղավաղելու համար: Իրավական տեսանկյունից ո՛չ մի էական ապացույց, խուզարկության եւ ո՛չ մի լիարժեք արձանագրություն, ո՛չ ոստիկան եւ ո՛չ մի վկա, խուզարկության ընթացքում «հայտնաբերված» զինամթերքի եւ ո՛չ մի մատնահետքերի փորձաքննություն, մեղադրյալների ո՛չ մի հարցաքննություն:...

- Ներկայումս ինչպիսի՞ն է իրավիճակը Ջավախքում:

- Ես մեկնել էի Ջավախք Վահագն Չախալյանի ծնողների հետ հանդիպելու: Այնտեղ տեսա մարդկանց, որ ապրում են ոստիկանապետ Սամվել Պետրոսյանի ահի տակ: Հանդիպելով եւ խոսելով Վահագն Չախալյանի գործին առնչվող այլ անձանց հետ՝ ինձ համար պարզ դարձավ, որ վրաց իշխանությունները հուլիսյան ձերբակալություններով շատ ավելի հեռահար նպատակներ են հետապնդում:

Ջավախքի առանձնահատկությունը կայանում է նրանում, որ բնակչության շուրջ 90-95%-ը հայեր են: Վրաստանի իշխանությունները այստեղ չունեն ճնշում գործադրելու անմիջական լծակներ, հետեւաբար նրանք ստիպված են օգտվել Ջավախքի ոստիկանական ծառայություններից՝ ահաբեկության միջոցով իրենց օրենքի ուժը հաստատելու համար:

Սամվել Պետրոսյանի ոստիկանապետի պաշտոնում նշանակման օրվանից ի վեր՝ 2006 թվականի կեսերից, տեղի են ունեցել ու շարունակվում են ունենալ Ախալքալաքի շրջանի մի շարք քաղաքականապես ակտիվ երիտասարդների ձերբակալություններ, որոնց նկատմամբ այնուհետեւ կայացվում են տարբեր դատավճիռներ՝ տուգանքներից մինչեւ բանտարկություն: Վահագն Չախալյանի կալանավորումից հետո այս հալածանքները բազմապատկվել եւ նոր թափ են ստացել:

Բացի դրանից, աշխարհագրական մեկուսացված վիճակն ու տնտեսական ճգնաժամը Ջավախքի համար որոշակիորեն դժվարացնում են Վրաստանի մյուս հատվածների հետ մշակութային եւ սոցիալական ամբողջություն կազմելը՝ մի տեսակ մարգինալացնելով երկրամասը: Հայերի մեծ մասը չի տիրապետում վրացերենին՝ ինչը նրանց համար էապես դժվարացնում է վարչական իշխանության, ոստիկանական եւ իրավապահ մարմինների հետ հաղորդակցվելու հնարավորությունը եւ գործնականում անհնարին դարձնում նրանց նկատմամբ գործած կամայականությունների եւ իրենց մարդկային տարրական իրավունքների ոտնահարման դեմ այլ կառույցներում բողոքելը:

- Ինչ է սպասում Ջավախքին մոտակա ապագայում:

- Ջավախքի հայությունը գտնվում է վրաց իշխանությունների կողմից լարված որոգայթի մեջ. ընդ որում, այդ որոգայթը լարված է ոչ միայն հայերի, այլեւ Վրաստանի բոլոր փոքրամասնությունների համար: Նման քաղաքականությունը արդյունքն է հատկապես Վրաստանում բնակվող ռուսների պարագայում, որոնք լքեցին երկիրը ոստիկանության ճնշումների հետեւանքով:

Վահագն Չախալյանի անցած կյանքի ուղու մեջ ոչինչ չէր կարող նախանշել, որ մի օր նա կդառնա Վրաստանի հասարակության թշնամի, քանի որ նրա շարժումը չէր պարունակում անջատողական կամ անկախացման պահանջ: Նրա հիմնական պահանջը տարածաշրջանում վրացերենի հետ համատեղ հայերենի օգտագործման օրինականացումն էր: Ուստի, նրա ձերբակալությամբ վրաց իշխանությունները փորձում են Ջավախքի հայերին դրդել ծայրահեղության եւ արտագաղթի:

Ապագայի հեռանկարները բավականին տխրեցնող են, քանի որ Վրաստանը, որը ձեւացնում է, թե ժողովրդավար է եւ հարգալից՝ փոքրամասնությունների նկատմամբ, ակնհայտորեն թյուրիմացության մեջ է գցում Եվրոպային իր իրական վարքագծով: Ավելի քան ժամանակն է գործելու. հակառակ դեպքում Ջավախքը կարող է դառնալ 21-րդ դարի Նախիջեւան՝ պատմական հայկական տարածք, որ դատարկվել է բնակչությունից, եւ անգամ գերեզմանատներն են ավերվել պատմությունը ջնջելու համար:

Ձախից աջ՝ Ժերար Ճալյան, Վահագն Չախալյան եւ Գիա Նոդիա

Հեռահաղորդակցության ոլորտը հետմենաշնորհային առաջին տարում

Ինտերնետի գների ավելի քան եռակի իջեցում, նոր տեխնոլոգիաների ներդրում եւ 2008-ի այլ նորություններ

Հեռահաղորդակցության ոլորտում արմատական փոփոխությունները սկսվեցին 2007-ի հոկտեմբերի 1-ին «Արմենտելի» բացառիկ իրավունքները վերացվելուց հետո, իսկ 2008-ը դարձավ մրցակցային շուկայի ձեւավորման որոշիչ տարին: Բնական է, որ մենաշնորհային շուկայից մրցակցայինի անցնելու հետ խնդիր առաջացավ սահմանելու իրավական եւ կարգավորման նոր կանոններ: Առաջին քայլը, որ այս ուղղությամբ կատարեց հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը, լիցենզիաների, թույլտվությունների ընթացակարգերի պարզեցնելն ու դրանք հասկանալի եւ հստակ դարձնելն էր՝ կապված դրանք տրամադրելու պայմանների եւ ժամկետների հետ: Դա, ինչպես մեր հարցազրույցի ժամանակ նշեց հանձնաժողովի անդամ **Սամվել Արաբաջյանը**, կատարվեց եւ արդյունքներն էլ երեւացին շատ արագ:

Շատ ընկերություններ, որոնք նախկինում ինտերնետ հասանելիության ծառայություններ էին մատուցում այլ ընկերության ցանցով, սկսեցին դիմել ցանցային լիցենզիաներ ստանալու համար: Ինտերնետ, ֆիքսված (լարային եւ անլար) հեռախոսակապ, լայնաշերտ ծառայություններ՝ տվյալների փոխանակում, կետից կետ տվյալների փոխանցում, որոնք օգտագործում են շատ կորպորատիվ ընկերություններ բանկային համակարգում եւ այլ ոլորտներում, ինչպես նաեւ բոլոր այլ նմանատիպ ծառայություններ մատակարարող մոտ 35 ընկերություններ ստացան լիցենզիաներ: Դրանց մի մասը հիմա ներդրումներ է կատարում սեփական ցանցերը ստեղծելու համար:

Անցնող տարվա ընթացքում հանձնաժողովի կատարած աշխատանքներից Սամվել Արաբաջյանը կարեւորեց միջազգային ձայնային ծառայությունների (ինտերնետ հեռախոսակապ) դաշտի կարգավորումը, որից հետո այդ ծառայությունները մատուցող 100-ից ավելի ընկերությունները հայտնվեցին օրինական դաշտում եւ պարզեցված ընթացակարգերով լիցենզիաներ ստացան: Դա բերեց կապի որակի եւ գնի դրական փոփոխությունների:

«Մեր երկրի համար կարեւորագույն հարցերից էր ինտերնետ հասանելիության ապահովումը՝ լուծելով դրա առաջնային միացման խնդիրը», նշեց հանձնաժողովի անդամը, տեղեկացնելով. «Արմենտելի» ենթակառուցվածքներն օգտագործելու հարցը կարգավորող փաստաթուղթ ընդունվեց, եւ այժմ բոլոր ընկերությունները հնարավորություններ ունեն, վարձակալելով «Արմենտելի» գծերը, մատուցել ինտերնետ ծառայություններ: Այնուհետեւ, «Արմենտելն» ինքը սկսեց ինտերնետ ծառայություններ մատուցել: Այլ ընկերություններ սկսեցին իրենց ենթակառուցվածքները ստեղծել ինտերնետ հասանելիության ապահովման համար: Օրինակ՝ «Կոռնետ» ընկերությունը, որն ինտերնետ է մատակարարում «վայմաքս» (WIMAX) տեխնոլոգիայի միջոցով»: Սամվել Արաբաջյանի համոզմամբ, այդ տեխնոլոգիայով շատ արագ մրցակցություն կսկսվի նաեւ ֆիքսված հեռախոսակապի ոլորտում: «Եկող տարվա առաջին եռամսյակում առնվազն 2 «վայմաքս» տեխնոլոգիայով գործող ընկերությունների բացման ականատես կլինենք: Այդ անլար տեխնոլոգիայի միջոցով կարելի է մատակարարել ժամանակակից լավագույն ծառայություններ, որոնք չկան անգամ եվրոպական երկրներից շատերում», ընդգծեց մեր զրուցակիցը:

Ինտերնետից օգտվողների համար ուրախալի լուր հաղորդեց հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի ներկայացուցիչը: «Արմենտելը» էապես՝ ավելի քան 3 անգամ նվազեցրել է ինտերնետի մատակարարման մեծածախ սակագները: Նախկին սակագներով, 1 Մբիթ/վրկ արագության համար պետք էր վճարել 4 հազար դոլարին համարժեք գումար: Հրապարակված նոր սակագնային սանդղակով, այդ գումարը 1350 դոլար է՝ 1 Մբիթ/վրկ համար եւ դրան գումարած ավելացված արժեքի հարկ: Մինչեւ 6 Մբիթ/վրկ յուրաքանչյուր վայրկյանի համար 50 դոլար նվազեցում է կատարվում՝ հասնելով մինչեւ 1050 դոլար գումարած ավելացված արժեքի հարկ սահմանին:

Նախատեսվում է ռեզերվային ուղղությունների ավելացում: Երբ Վրաստանի տարածքով անցնող օպտիկամանրաթելային կաբելի հետ խնդիր լինի, կապը եկող տարվա կեսերից հնարավոր կլինի ապահովել Իրանի տարածքով կառուցվող կապուղիով, որն անցնում է Իրան-Հայաստան գազամուղին զուգահեռ: Դա հուսալիությունը կբարձրացնի, կդիվերսիֆիկացնի կապուղիները, ինչը հատկապես օգտակար կլինի ՏՏ ոլորտի ընկերությունների համար: Սամվել Արաբաջյանը հայտնեց, որ 2008-ին մեր երկրում ինտերնետի օգտագործումն ավելացել է 2,5-3 անգամ:

Բջջային կապի ոլորտում այս տարի սկսեցին մատուցվել MMS ծառայությունը, կանխավճարային քարտերի գրանցումն ավարտվեց, 3G ծառայություններն են արդեն հասանելի՝ փորձարկման փուլը երկու օպերատորներն էլ անցել են: Կարեւոր էր «Ֆրանս տելեկոմի» մուտքը Հայաստանի շուկա: «Հուսով եմ, որ հաջորդ տարվա երկրորդ կեսին երրորդ օպերատորի մուտքը որոշակի աշխուժություն կմտցնի շուկայում: Համոզված եմ, որ ընկերությունը կկատարի լիցենզիայով նրան ամրագրված ներդրումային պարտավորությունները», ասաց հանձնաժողովի անդամը: Նա հայտնեց, որ Հայաստանում բջջային կապի շուկան հագեցած է դեռ 55-60 տոկոսով:

«Գյուղական վայրերն են հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում: Այս տարի առաջին անգամ կիրառվեց CDMA տեխնոլոգիան, որով անլար հեռախոսային ծառայություններ են մատուցվում դժվար անցանելի եւ քիչ բնակեցված գյուղերում, որտեղ օպտիկական լարեր անցկացնելը շատ ծախսատար է», նշեց Սամվել Արաբաջյանը, ավելացնելով, որ 2008-ին հաստատվեցին հեռախոսային ծառայությունների մատուցման կանոնները:

Դժգոհություններ կային, որ մարդիկ մեծ գումարներ էին վճարում ռոումինգ ծառայությունից օգտվելիս՝ չկայացած խոսակցությունների համար: Այդ ծառայությունը թափանցիկ եւ կանխատեսելի դարձնելու համար օպերատորների առջեւ պահանջ դրվեց SMS-ներով տեղեկացնել, թե ինչպես է հաշվարկվելու խոսակցության գումարը:

Մեր հարցին, թե միջազգային ֆինանսական ճգնաժամը ի՞նչ փոփոխություններ է մտցրել հեռահաղորդակցության ոլորտի ընկերությունների ներդրումային ծրագրերում, Սամվել Արաբաջյանը պատասխանեց, որ կոնկրետ «Արմենտելը» եւ «Վիվասելը» ներդրումային ծրագրերը կիրականացնեն: «Մյուս ընկերությունների ներդրումային ծրագրերն էլ, ըստ նրանց խոստումների, կարծես չեն տուժելու: Սակայն ինչ կլինի իրական կյանքում՝ կերեւա, երբ մոնիտորինգ իրականացնենք, որի արդյունքները կլինեն թափանցիկ եւ հասանելի հասարակության համար», եզրափակեց մեր զրուցակիցը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Քուրդ պատգամավոր Օզչելիքը խոստովանում է Հայոց ցեղասպանությանը քրդերի մասնակցությունը

Նա դրանով հիմքից զրկում է թուրք պատգամավորների ժխտողականության փորձերը

«Ազգը» նախորդ համարում «Հայերի զանգվածային կոտորածը բոլորին է հայտնի, ինչո՞ւ չեք հիշում» վերնագրով անդրադարձել էր «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության քուրդ պատգամավոր Օսման Օզչելիքի Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի ամբիոնից արած հայտարարությանը: Դա արվել էր դեկտեմբերի 20-ին: Այս հանգամանքը թեեւ ժամանակավրեպ էր դարձնում անդրադարձը, սակայն Օզչելիքը Մեջլիսում հանդես էր գալիս «Ժողովրդավարական հասարակարգ» խմբակցության անունից, այսինքն ներկայացնում էր համանուն կուսակցությանը: Նա այդ հայտարարությունը՝ որպես ընդդիմադիր կուսակցության ներկայացուցիչ, անում էր կանոնակարգային ելույթի ժամանակ:

Սա կարեւոր հանգամանք է: Կարեւոր է նաեւ պատգամավոր Օզչելիքի հայտարարության ձեւակերպումը: Նա ասում է. «Ցավոք, 1915-ի իրադարձություններում, որոնց քրդերը «հայերի սպանդ» են կոչում, քրդական «Համիդիե» գնդերի ձեռքով սպանվեցին բազում հայեր: Քուրդ թափթփուկներն ու ժանդարմերիան հայերի զանգվածային կոտորածներ են սարքել: Իմ մանկությունն անցավ նրանց պատմությունը լսելով: Որտե՞ղ է մեկ միլիոն հայը: Ու՞ր կորան այդ մարդիկ: Այս ամենը քաջ հայտնի է ձեզ բոլորիդ: Ինչպե՞ս եք մոռանում»:

Օզչելիքն այս հայտարարությամբ Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի հարկի տակ Հայոց ցեղասպանության փաստի առաջին խոստովանությունն է անում: Քանի որ նրա ելույթը սղագրվում է, ուստի եւ արձանագրվում է Մեջլիսի ցուցանակներում: Այսինքն՝ Օզչելիքի խոստովանությունը արձանագրվելու միջոցով անցնում է ցուցանակներ եւ դրանով դառնում է ցուցանակներում արտահայտվող արձանագրություն:

Ավելին, հայտարարության մեջ Օզչելիքը ոչ միայն արձանագրում է Օսմանյան կայսրության մեջ Հայոց ցեղասպանության իրագործումը, այլեւ խոստովանում է Հայոց ցեղասպանությանը քրդերի գործուն մասնակցությունը: Նա այդ մասնակցության համար մեղադրելով «Համիդիե» գնդերին, ակամա հաստատում է, որ Օսմանյան կայսրությունում հայերի բնաջնջման քաղաքականությունը որդեգրվել է դեռեւս 19-րդ դարի վերջերին, այլ ոչ թե Առաջին համաշխարհային պատերազմի սկզբին կամ 1915-ին:

Օզչելիքը միաժամանակ երեւան է հանում Հայոց ցեղասպանությունը մոռացության տալու Թուրքիայի օրենսդիր գերագույն մարմնի ներկայացուցիչների նկրտումները, պատմական իրողությունը քողարկելու մեղադրանքով նրանց զրկում է 1915-ի իրադարձությունների առնչությամբ երկրում իրազեկվածության բացակայությանն ապավինելու հնարավորությունից:

Օզչելիքի հայտարարությունից իմացանք, որ քրդերը «հայերի սպանդ» են կոչել 1915-ի իրադարձությունները: Քանի որ այդ իրադարձությունների առնչությամբ թուրքական ժողովրդական զանգվածների շրջանում տարածում են գտել «կոտորածի տարի», «մեծ ջարդ», «կացնի ավելցուկ», «սրի ավելցուկ» եւ «տեղահանության շնորհիվ հարստացածներ» արտահայտությունները, ուստի Թուրքիայում իրազեկվածության խնդիր որպես այդպիսին երբեւէ չի եղել, ոչ էլ կարող է լինել հատկապես Մեջլիսի պատգամավորների համար:

Բայց որ «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության պատգամավոր Օսման Օզչելիքի վերոհիշյալ հայտարարությունն ու խոստովանությունը ինքնին լուրջ խնդիր են Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի համար, ակնհայտ է: Ի՞նչ առումով: Այն, որ թուրքական պետական շրջանակները քրդերին համարում են թուրք ազգի հիմնական տարր եւ դա հիմնավորելու համար մատնացույց են անում քեմալական շարժումը քրդերի հետ ուս ուսի ծավալելու, երկիրը քրիստոնյա արեւմտյան տերություններից համատեղ ջանքերով ազատագրելու հանգամանքները:

Նման մոտեցմամբ քրդերը դառնում են Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադիր տարրը նաեւ: Այս պայմաններում պատգամավոր Օզչելիքի խոստովանությունը ակամա վերագրվում է ժամանակակից Թուրքիայի եւ թուրք ազգի հիմնադիր տարրերից մեկին՝ քրդերին, մասամբ նաեւ Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովին, որովհետեւ նրա «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցությունը խորհրդարանական է: Անտրամաբանական է, երբ երկրում կատարված ցեղասպանությանը մասնակցի տվյալ ազգի հիմնարար երկու տարրերից մեկը, իսկ մյուսը՝ ոչ: Հետեւաբար, Օզչելիքը խոստովանելով Հայոց ցեղասպանության փաստն ու դրան քրդերի մասնակցությունը, տրամաբանական բոլոր հիմքերից զրկում է Հայոց ցեղասպանության հարցում ժխտողականությունից կառչելու մյուս հիմնարար տարրի պատգամավորներին:

«Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության քուրդ պատգամավոր, Մարդու իրավունքների միության նախկին նախագահ Աքըն Բիրդալը հավելում է Օզչելիքին, հայտարարելով. «Հանցագործության այդպիսի անցյալ ունեցող պետության համար, ինչպիսին է Թուրքիան, բավարար չէ սոսկ հայերից ներողություն խնդրելը: Նա միաժամանակ պետք է ներողություն խնդրի հույներից, ասորիներից, եզդիներից, քրդերից, ալավիներից, արաբներից, ինչպես նաեւ կոմունիստներից եւ սոցիալիստներից»:

Ի դեպ, Աքըն Բիրդալը աջակցում է հայերից ներողություն խնդրելու թուրք մտավորականների նախաձեռնությանը, սակայն ներողության պարագայում նրա խոսքը վերաբերում է ոչ թե թուրք մտավորականությանը, այլ թուրքական պետությանը:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

Լարվածության մթնոլորտ Թուրքիայում

Ըստ թուրքական աղբյուրների, մթնոլորտը խիստ լարված է Թուրքիայում եւ բազում սպառնալիքներ կախված են մտավորականների եւ լրագրողների գլխավերեւում, տեղեկանում է Ֆրանսիայից անկախ լրագրող **Ժան Էսքիյանը**: «Ֆաշիզմ, դավաճանություն եւ Լինչի դատաստան բառերը դարձյալ հայտնվել են մարդկանց բերաններում», գրում է նա՝ հավելելով, որ արմատական ազգայնամոլները պատրաստ են բանակի օժանդակությամբ պայքարել ժողովրդավարների դեմ: «Անցումային այս շրջանը ծանր է հատկապես ժողովրդի համար, որը հայտնվել է երկու ճամբարների արանքում: Իրական վիճակն առավել բարդացել է օնլայնի «Ներողություն եմ խնդրում» կայքի առկայությամբ, որն արդեն 20.132 ստորագրություն է հավաքել: Պետք է նշել, սակայն, որ նախաձեռնությունը լավ ընդունելության են արժանացրել հատկապես երիտասարդները: Այս բոլորին ավելանում է այն, որ Ռագըփ Զարաքոլուի օգնական Մեհմեթ Ալի Վարըը դեռեւս բանտարկված է մնում «թուրքականությունը վիրավորելու» համար, քանի որ ի վիճակի չէ վճարելու պահանջված 15 հազար դոլարը: Հուզումները շարունակվում են՝ էլ ավելի շիկացնելով մթնոլորտը», եզրակացնում է Ժան Էսքիյանը:

Հ. Ծ.

Նուրիել Ռուբին. «Թուրքիան ֆինանսական ճգնաժամի շեմին է»

Նյու Յորքի համալսարանի տնտեսագիտության պրոֆեսոր Նուրիել Ռուբինը հայտարարել է, որ «պոստսենցիալ ֆինանսական ճգնաժամի շեմին գտնվող 12 երկրներ կան, որոնցից մեկն էլ Թուրքիան է»: Ըստ թուրքական «Աքշամի», ամերիկացի հայտնի տնտեսագետն ասել է, որ 2009 թ-ին կդիտվի տնտեսական լճացում եւ համաշխարհային ճգնաժամի խորացում: «Պոստենցիալ ֆինանսական ճգնաժամի շեմին կանգնած են Թուրքիան, Լիտվան, Էստոնիան, Լատվիան, Հունգարիան, Բուլղարիան, Ռումինիան, Ուկրաինան, Պակիստանը, Ինդոնեզիան, Հարավային Կորեան, Արգենտինան եւ Վենեսուելան: Այդ երկրներից որոշներում ինարավոր տնտեսական դժվարությունները կարող են զարգացման մեջ գտնվող այլ շուկաներին ուղղված վարակիչ ազդեցություն ունենալ», կանխատեսել է տնտեսագիտության ամերիկացի պրոֆեսորը, հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

Գուանտանամոյի ժառանգությունը

«Ամինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի մեկնաբան սյունակագիր, քաղաքական մեկնաբան, դոկտ. Մուրադ Մուրադյանի ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածը քննարկում է Մ. Նահանգների նորընտիր նախագահ Օբամայի կառավարության առաջ ծառացած բազմաթիվ հարցերից մեկի՝ Գուանտանամոյի մեկուսարանի ճակատագիրը: Փակե՞լ, թե՞ թողնել, հարցը դարձել է առաջնային մտահոգություն:

Տարիներ առաջ Գուանտանամոյի ծոցը սոսկ մի վայր էր, որն ամերիկացիները օգտագործում էին Ֆիդել Կաստրոյին «աչքի տակ պահելու» կամ հսկելու համար: Բուշի վարչակազմի օրոք շատ զինվորականներ «Գիտմո» հորջորջված այդ վայրը վերածեցին տանջանքի յուրահատուկ մի կենտրոնի, որն արհամարհանք է առաջացնում Մ. Նահանգների հանդեպ նույնիսկ նրա ամենամոտիկ դաշնակիցների մեջ:

Նորընտիր նախագահ Բարաք Օբաման խոստացել է փակել տալ այս կալանավայրը եւ դրա փոխարեն մեկ ուրիշ ծրագիր մշակել կասկածյալ ահաբեկիչներին հարցաքննելու եւ նրանց նկատմամբ արդարադատություն իրականացնելու համար: Ներկայումս այնտեղ բանտարկված են մոտ 250 կասկածյալներ:

Ըստ նախընտրական արշավի ժամանակ Օբամայի խորհրդատուների կարծիքի, այդ վայրի փակումը առաջնահերթ խնդիր է, կասկածյալների գործերի վերանայումն արդեն իսկ սկսվել է: Դա անշուշտ նշանակելու է վերջնական խզում Բուշի վարչակազմից եւ բարի կամեցողության գլոբալ ալիք է առաջացնելու դիվանագիտական եւ ժողովրդական շրջանակներում: Սակայն այդ հաստատությունը փակելը կարծես այնքան էլ հեշտ չի լինելու: Առանց այն էլ Օբամայի վարչակազմի առաջ բազմաթիվ հարցեր (քաղաքական, իրավական, զորքերի տեղաշարժման) են ծառացած, եւ լուրջ իրավախախտողների համար նոր վայր գտնելը բավական կնճռոտ խնդիր է: Ի՞նչ են արվելու այն բոլոր խոստովանությունները, որոնք ձեռք են բերվել կտտանքների միջոցով: Առանց դրանց մեղավորների դեմ դատարաններում հարուցված գործերը տապալվելու են: Եվ վերջապես ի՞նչ է արվելու հետագա մեղավորների հետ:

«Գուանտանամոյի վրա շատ մեծ ուշադրություն է կենտրոնացվում, եւ դա ճիշտ է: Բայց Գուանտանամոն ընդամենը ախտանշանն է մեկ ուրիշ՝ առավել մեծ խնդրի: Որտե՞ղ եւ ինչպե՞ս է Մ. Նահանգները պատրաստվում արգելափակել եւ հարցաքննել այն բոլոր ահաբեկիչներին, որոնց նա շարունակում է ձերբակալել «Ալ Ղաիդայի» դեմ մղած իր պայքարում», հարցրել է Կոլումբիա համալսարանի իրավաբանության դասախոս պրոֆ. Մաթյու Վաքսմանը, որը նախկինում աշխատել է պաշտպանության նախարարությունում:

Հակառակ փակելու վերաբերյալ իր արտահայտած մտքին, Օբաման դեռ վերջնական որոշում չի ընդունել: «Ժամանակն է ավելի լավ պաշտպանելու ամերիկացի ժողովրդին եւ մեր արժեքները մեր զինվորական դատարաններում ահաբեկչության դեմ ավելի արդար որոշումներ կայացնելու միջոցով», ասել էր Օբաման նախընտրական պայքարի օրերին, երբ դատում էին Ուսամա բեն Լադենի վարորդին:

Եվրոպական երկրները, ըստ իշխանությանը մոտ կանգնած աղբյուրների, ավելի բարյացակամ են դարձել ընդունելու արդարացված բանտարկյալներին, քան առաջ: Օբամայի վարչակազմը, օգտագործելով դիվանագիտական կառույցի հնարավորությունները, երաշխավորություններ է ցանկանում ձեռք բերել, որ նրանք այդ արդարացված բանտարկյալները այլ երկրներում կմնան լուրջ հսկողության տակ: «Հյումն Ռայթս Ֆըրսթ» կազմակերպության անցյալ մայիսին հրապարակած զեկուցագրի համաձայն, դաշնային դատարաններում հաջողությամբ քննվել են 107 գործեր (9/11-ի դեպքերից հետո): Ըստ այդ կազմակերպության ներկայացուցիչ Դեբորա Կոլսոնի, «դաշնային քրեական դատարաններն ի վիճակի են լուրջ ահաբեկչական գործեր քննարկել եւ արդարացի վճիռներ կայացնել»: Նույն կարծիքին է նաեւ Վաքսմանը:

Այլ մասնագետներ, սակայն, հավաստում են, որ Մ. Նահանգները կարիք ունի բանտային արգելափակման այնպիսի մի կառույցի, որ ապահովելով հանդերձ պաշտպանական կողմի իրավունքները, պետությանը պաշտպանի նաեւ գործողություններից գաղտնիքների հանրության սեփականությունը դառնալու ռիսկից:

Ամերիկայի շահերին եւ հեղինակությանը Բուշի վարչակազմի հասցրած վնասն այնքան մեծ է, որ մասնագետներն ու Օբամայի խորհրդատուները մտահոգ են, թե արդյոք կգտնե՞ն համար մեկ ուրիշ տարբերակ՝ լուծելու իրենց առջեւ ծառացած այս կնճռոտ հարցը:

Թարգմ. Հ. Ծ.

Սալվադորի զորքն Իրաքից կհեռանա 2009-ի հունվարին

Սալվադորի կառավարությունը որոշել է սալվադորցի զինծառայողներին Իրաքից դուրս բերել 2009-ի հունվարին: Որոշումն ընդունելիս նկատի է առնվել այն փաստը, որ այս տարվա դեկտեմբերի 31-ին ավարտվում է ՄԱԿ-ի մանդատով Իրաքում միջազգային ուժերի ներկայության ժամկետը: Ճիշտ է, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը դեկտեմբերի 23-ին թույլատրեց Իրաքում օտարերկրյա զորքերի ներկայությունը մինչեւ 2009-ի օգոստոս, բայց Սալվադորի բնակչությունը պահանջում է երկրից զորքը շուտափույթ տուն վերադարձնել:

Իրաքում ԱՄՆ-ի սանձազերծած պատերազմում Սալվադորն ԱՄՆ-ի դաշնակիցներից է: Ֆրանսպրես գործակալության տվյալներով, մինչեւ օրս Իրաքում սպանվել են սալվադորցի 200 զինծառայողներ:

Ինչ վերաբերում է ամերիկյան զորքին, Իրաքի կառավարության հետ վերջերս կնքված պայմանագիրը նախատեսում է ամերիկյան զորքի դուրսբերում մինչեւ 2011-ի վերջը:

Վերջ «Ռազբոյին» եւ դեպի հաղթանակ՝ միջազգային ասպարեզում

Հույս է ներշնչում

Ռազմիկ Ամյանի անունն ու կատարումներն անցնող տարում հնչեցին հաճախակի եւ ի հավաստումն հաղթանակների, եւ միմյանցից չափազանց տարբեր երգեր ներկայացնելու: Տարեվերջն էլ նրա ստեղծագործական ընթացում նշանավորվեց առաջին՝ «Երկար եմ սպասել» ձայնասկավառակով, որը երեկ ներկայացվեց «Ռաբաթ» ակումբում: Իսկ ձայնասկավառակին սպասում էին, այն էլ երկար, տեխնիկական ինչ-որ հարցերի եւ շարունակաբար առաջացող նոր մտքերի պատճառով: Ի վերջո, այսօրվանից այն վաճառվում է որպես Ռազմիկ Ամյանի կատարմամբ ներկայացվող ոճային բազմազանության եւ դասականի ու կոմերցիոնի համակցություն: Ձայնասկավառակում տեղ գտած 16 երգերից 7-ը հեղինակել է Ռիչարդ Մաղլենյանը, որը լիովին վստահ է. «Ռազմիկի մեկնաբանությամբ յուրաքանչյուր երգ ավելին է թվում, քան գրված վիճակում: Ռազմիկն իր վոկալ հնարավորություններով հայկական շոուբիզնեսում համարյա մրցակցություն չունի»:

Երգիչն էլ իր հերթին վստահեցրեց. «Այն, ինչ երգում եմ, ինձ դուր է գալիս: Ոչ մի երգ ստիպված չեմ կատարել, բայց ինձ առավել լավ եմ զգում, իհարկե, դասական ոճում»:

Թե ինչպիսին կլինի Ռազմիկ Ամյանի երգացանկը մոտ ապագայում, առանձնապես հստակեցված չէ ո՛չ իր՝ երգչի, ո՛չ էլ մասնագետների այն խմբի կողմից, որի հետ աշխատում է: Բայց ինչպես տեղեկացրեց երգչի պրոդյուսեր **Դավիթ Հարությունյանը**. «Երեխաների ու երիտասարդների համար նախատեսված՝ «Ռազբոյ» երգաշարն այլեւս չի շարունակվելու: Ամեն հաջորդ ձայնասկավառակն էլ լինելու է նախորդից ավելի լավը»:

Երգչի 6 տեսահոլովակներից վերջինը՝ «Մի եմ» երգի (հեղ.՝ Մանե Հակոբյան) հիմքով նկարահանված, որ շուտով կհեռարձակվի, դիտող-ունկնդրողին բացահայտումների տեղիք է տալու. «Անհասկանալի մատուցումը, կարծում եմ, կստիպի տեսահոլովակը բազմիցս նայել ու ամեն անգամ նոր շերտ բացահայտել», բացատրեց Ռազմիկ Ամյանն ու տեղեկացրեց, որ շուտով կներկայանա կնոջ՝ Լիլյա Գրիգորյանի հետ, որը նույնպես երաժշտական կրթություն ստացած երգչուհի է: Տարվա մեծ մասը երկրից ու տնից դուրս անցկացնող երգիչը փաստեց նաեւ, որ որդին հոր բացակայությամբ իր երգերը լսելիս լաց է լինում ու կարոտից հիվանդանում. «Բայց ուրիշ ընտրություն չկա՝ աշխատել է պետք ընտանիքի հետ լինելու համար նաեւ: Կոմերցիան կմնա իմ գործունեության մաս, բայց պիտի ձգտենք ավելի բարձրակարգ երաժշտություն ներկայացնելու: Շուկան թելադրող է, դրանից չես խուսափի»:

Չնայած ուժերին վստահ է եւ Սոչիում կայացած «Հինգ աստղ. Ինտերվիդենիե» միջազգային մրցույթի ժյուրիի հավաստմամբ էլ արդեն կա մեկ այլ մրցույթի՝ Եվրատեսիլի պահանջներին համապատասխան երգ, այնուամենայնիվ Ռազմիկ Ամյանը 2009-ին նախընտրել է հանգստանալ ու առավելագույնս պատրաստվել որեւէ մրցույթում ներկայանալու: Դավիթ Հարությունյանի, Ռիչարդ Մաղլենյանի եւ հենց երգչի կարծիքով, միջազգային ասպարեզում հանդես գալու դեպքում հաղթանակից բացի այլ ակնկալիք չեն ուզում ունենալ:

Իսկ ապրիլին Երեւանում եւ Շուշիում իտալացի, իսպանացի, ֆրանսիացի, հրեա, արաբ երաժիշտների հետ մեկտեղ Ռազմիկ Ամյանը հանդես կգա «Ընդդեմ ցեղասպանության եւ ի շահ ցեղասպանության ճանաչման» խորագրով համերգով, որն արդեն ներկայացվել է տարբեր երկրներում՝ Եվրախորհրդի նախաձեռնությամբ: Շուշիում այն կայանալու է Ղազանչեցոց եկեղեցում, Երեւանում տեղի ընտրությունը դեռ վերջնականապես կատարված չէ:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

2010-ին լիովին վերականգնված կլինի Գյումրիի Ամենափրկիչը

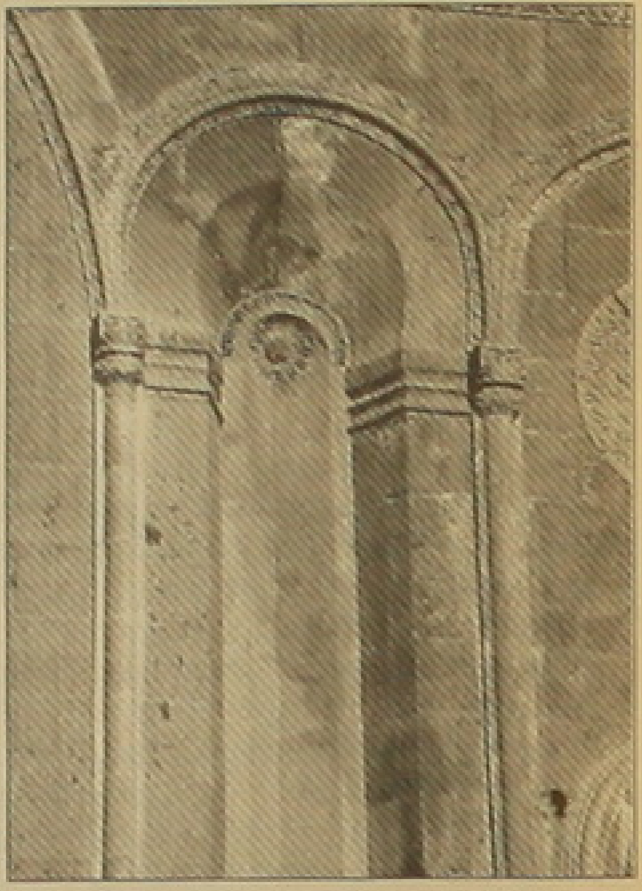

Գյումրիի Սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցին 1988-ի երկրաշարժին չէր դիմակայել: Փլատակված եկեղեցուց կանգուն էր մնացել միայն խորանի մի մասը: Տեսարանն ազդու էր: Այն 2001 թվականին այնչափ ծանր տպավորություն էր գործել նաեւ կորեուհի Չին Յանի վրա, որ վերջինս 100 հազար դոլար էր տրամադրել եկեղեցու վերականգնման համար: «Բուդդայական հավատի ներկայացուցիչ տիկինը կարեւորել էր Աստծո տան ամբողջությունը, անկախ իր հավատի տարբերությունից», պատմեց ճարտարապետ **Ռաֆայել Եղոյանը**:

Հետագայում այլ բարերարներ էլ գումարներ տրամադրեցին Ամենափրկչի վերականգնման համար, իսկ դեռեւս վերջին գումարային հատկացումը ՀՀ կառավարությունն է կատարել՝ 200 միլիոն դրամ: «Այդ գումարը չի բավականացնի աշխատանքները լիովին ավարտին հասցնելու համար, սակայն հույս ունենք գործը 2010 թվականին ավարտել: Այսօր արդեն եկեղեցին կանգուն է մինչեւ տանիքի մակարդակ: Նշածս թվականից հետո ներքին հարդարման աշխատանքը կմնա», վստահեցրեց Ռաֆայել Եղոյանը: Նա նաեւ նշեց, որ եկեղեցու երկրաշարժից փրկված յուրաքանչյուր քար ու զարդանախշ խնամքով տեղադրել են վերականգնվող կառույցում: Սակայն եկեղեցու գմբեթը, որ երկրաշարժի ժամանակ ճաք էր տվել, բայց ամբողջապես պահպանված ցած ընկել ու այժմ Ամենափրկչի բակում է, որպես վերականգնման նյութ այլեւս օգտագործելի չէ: Այնուամենայնիվ, այն պահպանվելու է Ամենափրկչի բակում:

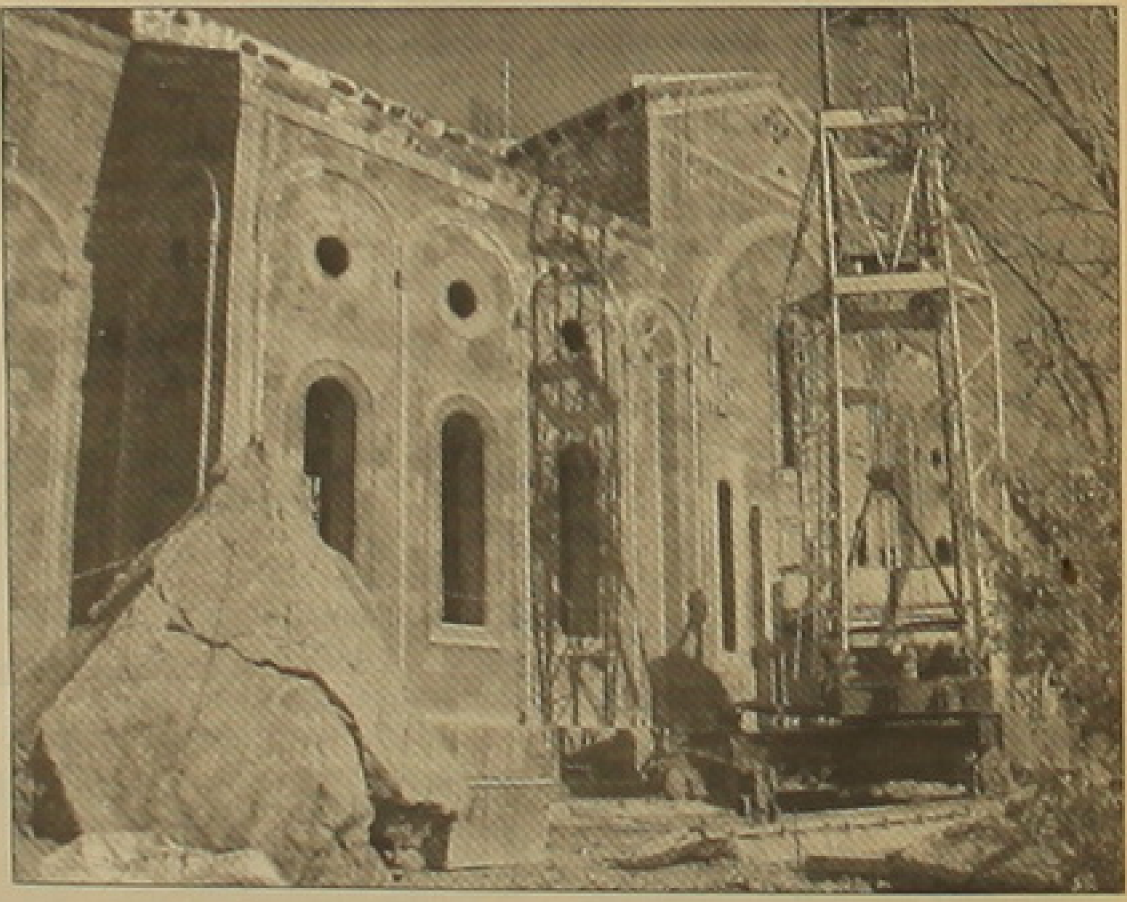

Գյումրիի Ամենափրկիչը կառուցվել է Անիի Մայր տաճարի օրինակով՝ ի պատիվ վերջինի կառուցման շուրջ հազարամյա հոբելյանի՝ 1858-1876 թվականներին: Եկեղեցին, որ ներկայում Աբովյան փողոցում է եւ Կումայրի պատմական արգելոցի տարածքում: Կառուցվել է ստորգետնյա ջրերով հարուստ տեղում եւ փխրուն տուֆաշերտի վրա, ինչի համար հիմնադրման ժամանակ ռուս մասնագետներ են հրավիրել:

Ն. Պ.

«Թարգմանում եմ նաեւ այն լեզուներից, որոնք չգիտեմ», ասում է քնարերգու Ուլյանա Վոլֆը

Այս տարի գերմանական մշակութային օրերն անցկացվեցին նոյեմբերի 18-23-ը. Հայաստան էին ժամանել ոչ միայն երաժիշտներ ու թատերական գործիչներ, այլեւ գերմանուհի քնարերգու Ուլյանա Վոլֆը, որ դեռ 1995-ին Բեռլինի երիտասարդ գրողների առաջին մրցանակակիրն է դարձել: 2004թ.-ին նա 3 ամսով Բեռլինի աշխույժ կյանքը փոխարինում է լեհական մի փոքրիկ գյուղում ուսումնասիրություններ եւ թարգմանություններ կատարելով (մեր զրուցակիցը Բեռլինի Հումբոլդտի անվան համալսարանում գերմանագիտություն, անգլիագիտություն եւ մշակութաբանություն է սովորել): Երիտասարդ գրողի եւ թարգմանչուհու համար առավել բեղմնավոր էր 2006թ., երբ նա դրեզդենյան քնարերգության եւ Պետեր Հուխելի անվան մրցանակներին արժանացավ: 29-ամյա քնարերգուի բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն տպագրվել է 2005-ին, այժմ նա աշխատում է իր երկրորդ գրքի վրա, որը շուտով կհրատարակվի:

- Ուլյանա, դեմ չեք այն դպրոցներին եւ համալսարաններին, որոնք ուսանողներին գրողներ ու բանաստեղծներ են «դարձնում»: Ավելին, նշում եք, որ 2 օրը մեկ փորձում եք ստեղծագործել: Հայաստանում գտնվելու այս մի քանի օրերին ինչ եք հասցրել գրել:

- Ցավոք որեւէ բանաստեղծություն դեռ չի ծնվել, բայց շատ նշումներ եմ արել: Գիտե՞ք, Հայաստանում զգում եմ այնպիսի բաներ, որոնք չեմ կարող բացատրել ու գրել: Այստեղ նաեւ շատ բաներ չեմ հասկանում, օրինակ՝ երթեւեկությունը: Հետագայում գրառումներս գուցե որոշ մտքեր տան ինձ ու որեւէ ստեղծագործություն ծնվի:

- Հայաստանում քչերն են ծանոթ Ձեր քնարերգությանը: Ինչպե՞ս կներկայացնեք այն:

- Բանաստեղծություններս ոչ թե բանականությամբ պիտի ընկալեն, այլ մթնոլորտը, նրա ռիթմը պիտի զգան: Կարծում եմ՝ դրանք նոր զգացողություններ, պատկերներ են առաջացնում, եւ իմ ընթերցողներն իրենց մոտ առաջացած զուգորդումների շնորհիվ մեկ այլ աշխարհ են տեղափոխվում:

- Դուք բանաստեղծություններ եք թարգմանում անգլերենից, բայց, չտիրապետելով հունգարերենին, բուլղարերենին, բելառուսերենին, նաեւ այդ լեզուներից: Ինչպե՞ս է դա Ձեզ հաջողվում:

- Նաեւ արաբերենից եմ թարգմանություններ արել: Թարգմանություններ անելը շատ դժվար է, որովհետեւ ոչ միայն պիտի այլ լեզվի բառերը թարգմանել, այլեւ այն մշակույթն, ինչի հիման վրա գրված է ստեղծագործությունը: Ինձ անծանոթ լեզուներից թարգմանելով համոզվում եմ, որ ավելի կարեւոր է զգալ բանաստեղծությունը, քան լեզվին տիրապետելը ու բառային թարգմանությունը:

- Դուք երիտասարդ եք. կարելի՞ է ենթադրել, որ Ձեր ընթերցողները հիմնականում երիտասարդներ են:

- Ընդունված է, որ քնարերգուներին առաջին հերթին այլ քնարերգուներ են ընթերցում: Իմ դեպքում եւս այդպես է: Իսկ իմ ընթերցողների հետ ծանոթանում եմ տարբեր գրական երեկոների ընթացքում: Ինձ համար շատ անսպասելի, բայց եւ հաճելի է, որ տարբեր ոլորտներից ու տարբեր տարիքի մարդիկ մոտենում են, իրենց կարծիքն են հայտնում իմ ստեղծագործությունների մասին:

- Ի՞նչ գրականություն է հետաքրքրում գերմանացի երիտասարդին:

- Գերմանացի երիտասարդները հեշտ ընկալվող, թեթեւ գրականություն են սիրում կարդալ: Նրանցից շատերը արձակ գրողների վեպերն են նախընտրում, ոմանք էլ 2-րդ համաշխարհային պատերազմի մանրամասներով են հետաքրքրված:

-Գերմաներենում հատուկ անուններից բացի մեծատառով են գրվում նաեւ գոյականները: Ինչո՞ւ եք Դուք Ձեր բանաստեղծություններն ամբողջությամբ փոքրատառով գրում:

- Դրանով իմ ժողովրդավար վերաբերմունքն եմ ցուցաբերում գերմաներենին՝ ինձ համար բոլոր բառերը հավասար են:

- Ի՞նչ մաղթանքներով եք հեռանում Հայաստանից:

- Հույս ունեմ, որ Ձեր հետաքրքրությունը, անհավատալի հյուրընկալությունը, սիրալիրությունը, Ձեր ստեղծագործ հոգիները եւ ազգի հպարտությունը միշտ կպահեք եւ դրանցով երջանիկ կլինեք, որովհետեւ, կարծում եմ, մեզ ինչ-որ բան դեռ պակասում է:

ԱՆԻ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

Նինել Սերգեյի Դալլաքյան

Հայաստանի մշակույթի նախարարությունը, Հայաստանի թատերական գործիչների միությունը եւ Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնը խոր վշտով հայտնում են, որ կյանքի 79-րդ տարում վախճանվեց պատանի հանդիսատեսի թատրոնի բազմավաստակ դերասանուհի, Հայաստանի ժողովրդական արտիստ, «Մովսես Խորենացի» մեդալակիր Նինել Սերգեյի Դալլաքյանը:

Վաստակաշատ դերասանուհու քաղաքացիական հոգեհանգիստը տեղի կունենա պատանի հանդիսատեսի թատրոնում՝ ժամը 12:00-14:00-ն, հուղարկավորությունը՝ 14:00-ին Երեւանի քաղաքային պանթեոնում:

Ցավակցական

Կյանքի 69-րդ տարում վախճանվեց Ա. Խառազյանի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի վաստակաշատ դերասան, ՀՀ վաստակավոր արտիստ **Ռոմեն Արտավազդի Ավինյանը**:

Լինելով բեմական ուրույն նկարագիր ունեցող արտիստ, հայրենական եւ արեւմտաեվրոպական պիեսների տասնյակ ու տասնյակ բեմադրություններում նրա դերակատարումները հավաստումն են այն իրողության, որ բեմի վարպետի անունն ու վաստակը երկար տարիներ մնալու են թատերասերների հիշողության մեջ:

Սարգիս Հովսեփյանը 3-րդ անգամ ճանաչվեց լավագույն ֆուտբոլիստ

Ավանդույթի համաձայն, ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մամուլի ծառայությունը Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստին որոշելու համար հարցում անցկացրեց լրատվամիջոցների, բարձրագույն խմբի ակումբների նախագահների, թիմերի մարզիչների եւ մարզչական շտաբների, առաջնության հանդիպումները սպասարկած մրցավարների եւ տեսուչների միջեւ: Ընդ որում, ակումբների ներկայացուցիչներն իրավունք չունեին իրենց թիմերի ֆուտբոլիստներին նշել հարցաթերթիկներում:

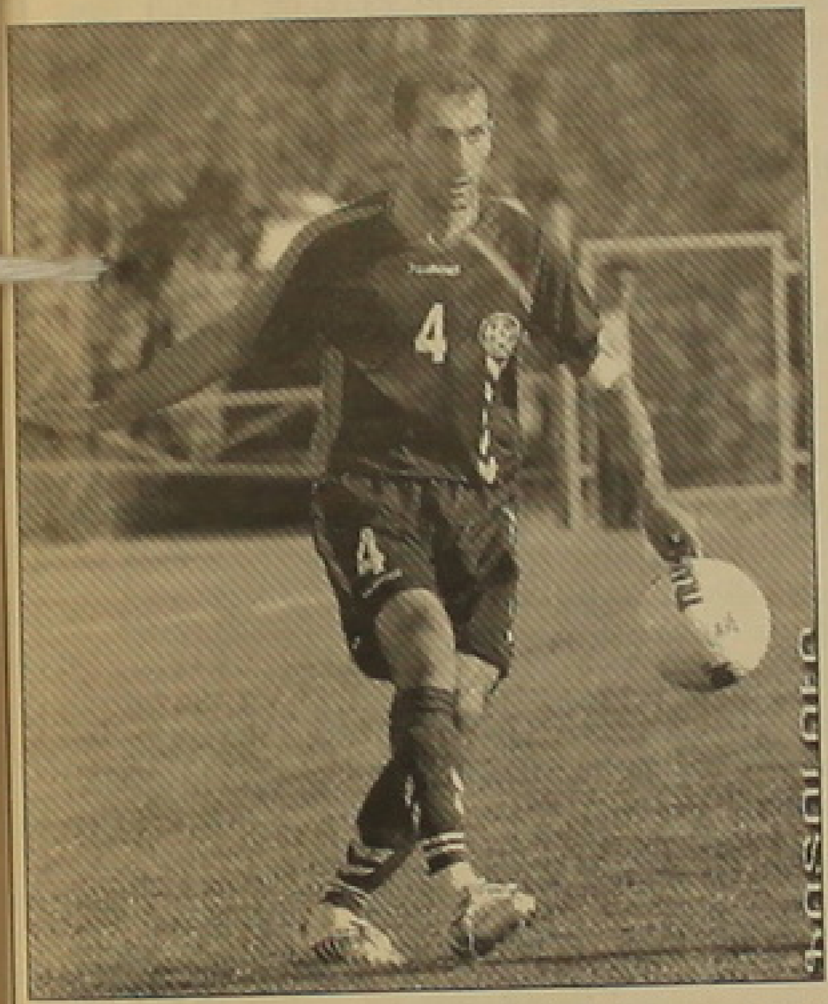

Այս տարի հարցմանը մասնակցել են բարձրագույն խմբի 7 ակումբների («Արարատը» հրաժարվել էր մասնակցությունից) 21 ներկայացուցիչներ, 5 տեսուչներ, 18 մրցավարներ եւ 24 լրագրողներ: Հարցման 68 մասնակիցներն իրենց հարցաթերթիկներում ընդհանուր առմամբ նշել են 5 թիմերի 17 ֆուտբոլիստների ազգանուններ: Հարցաթերթիկներում առաջինը նշված ֆուտբոլիստին տրվում էր 5 միավոր, 2-րդին՝ 3, 3-րդին՝ 1 միավոր:

Հարցման արդյունքներով 2008-ի Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել ՀՀ հավաքականի եւ «Փյունիկի» ավագ, 36-ամյա Սարգիս Հովսեփյանը: Նա վաստակել է 162 միավոր: Հովսեփյանի ազգանունը 22 հարցաթերթիկում նշվել է առաջինը, 15-ում՝ 2-րդը, 7-ում՝ 3-րդը: Հովսեփյանը դարձավ լավագույն խաղացողի մրցանակին արժանացած ամենատարեց ֆուտբոլիստը (ամենաերիտասարդը Էդգար Մանուչարյանն է, որը 2004-ին 17 տարեկանում է լավագույնը ճանաչվել): «Փյունիկի» ավագը 3-րդ անգամ է ճանաչվում Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստ, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է: Նա Հայաստանի անդրանիկ առաջնության (1992-ին) լավագույն ֆուտբոլիստն է եղել: Երկրորդ անգամ Հովսեփյանին լավագույնն են ճանաչել 1995-ին: Եվ ահա 13 տարի անց 36-ամյա ֆուտբոլիստը կրկին արժանանում է լավագույնի տիտղոսին:

Սարգիս Հովսեփյանն իրոք արժանի է նման բարձր գնահատականի: Չնայած իր պատկառելի տարիքին, Սարգիսը թե՛ հավաքականում, թե՛ «Փյունիկում» իր բարձր վարպետությամբ, աշխատասիրությամբ ու պրոֆեսիոնալիզմով առանձնանում էր մյուսներից: 36-ամյա փորձառու ֆուտբոլիստը կարծես երկրորդ երիտասարդությունն է ապրում: Նա ոչ միայն հուսալիորեն է գործում պաշտպանությունում, այլեւ հաճախակի մասնակցում է թիմի գրոհներին՝ զարգացնելով իր տարիքի համեմատ բավական բարձր արագություն: Առաջնություն-2008-ը Սարգսի համար հատկանշական էր նաեւ նրանով, որ նա դարձավ Հայաստանի ազգային հավաքականում 100 խաղ անցկացրած առաջին ֆուտբոլիստը՝ հոբելյանը նշելով Եվրոպայի չեմպիոն Իսպանիայի հավաքականի հետ ընտրական մրցախաղում:

Լավագույն ֆուտբոլիստի կոչման համար պայքարում իր անվանի թիմակցին ընդամենը մեկ միավոր զիջեց Հենրիխ Մխիթարյանը: Վերջինս իր տեխնիկական վարպետությամբ, ազդեցիկ խաղով աչքի ընկավ ոչ միայն «Փյունիկում», այլեւ Հայաստանի երիտասարդական հավաքականում: Եվ հենց Մխիթարյանի խփած գոլի շնորհիվ մեր երիտասարդական հավաքականը «Հրազդան» մարզադաշտում հաղթեց Թուրքիայի իր հասակակիցներին: Մխիթարյանին լավագույնն են ճանաչել 68 մասնակիցներից 24-ը, ինչը 2-ով գերազանցում է Հովսեփյանի ցուցանիշը: 8 հարցաթերթիկներում նրա ազգանունը նշվել է 2-րդը, 17-ում՝ 3-րդը:

Լավագույն եռյակը եզրափակել է Երեւանի «Արարատի» եւ Հայաստանի հավաքականի դարպասապահ Վահագն Մինասյանը՝ 112 միավոր: 8 հոգի նրան նշել են 1-ին տեղում, 18-ական անգամ էլ Մինասյանի ազգանունը հայտնվել է 2-րդ եւ 3-րդ տեղերում: Վահագն Մինասյանն իրոք իրեն լավ դրսեւորեց ընթացիկ մրցաշրջանում: Նա հավասարապես հաջող հանդես եկավ թե՛ պաշտպանությունում, թե՛ կիսապաշտպանությունում: Մինասյանն այն եզակի ֆուտբոլիստներից է, ով հիանալի տիրապետում է գլխով խաղին: Նշենք, որ ընտրական մրցախաղերում ՀՀ հավաքականի խփած միակ գոլի հեղինակը հենց Վահագն Մինասյանն է:

Առաջնության լավագույն ռմբարկու, բրազիլացի Մարկոսը 71 միավորով զբաղեցրել է 4-րդ հորիզոնականը: Լավագույն տասնյակում ընդգրկվել են նաեւ փյունիկցի Արթուր Եդիգարյանը՝ 47 միավոր, արարատցիներ Հրայր Մկոյանը՝ 19 եւ Ռենատոն՝ 11, գանձասարցի Ալեքսանդր Պետրոսյանը՝ 7, փյունիկցի Գեւորգ Ղազարյանը՝ 6 եւ «Բանանցի» հարձակվող Արսեն Բալաբեկյանը՝ 4: Մյուս ֆուտբոլիստների ցուցանիշներն այսպիսին են. Կարեն Դոխոյան («Փյունիկ»), Էնրիկե Չեֆերոնի («Արարատ»)՝ 3-ական միավոր, Գեւորգ Կասպարով («Ուլիս»)՝ 2, Բենիամին Մանուչարյան, Կոնստանտին Բիրսան (երկուսն էլ՝ «Գանձասար»), Գրիգոր Մելիքսեթյան, Ալբերտ Թադեւոսյան (երկուսն էլ՝ «Փյունիկ»)՝ մեկական միավոր:

Լավագույն ֆուտբոլիստի որոշման համար հարցումն այս տարի 17-րդ անգամ անցկացվեց: Մինչ օրս լավագույնի տիտղոսին են արժանացել 6 թիմերի 13 ֆուտբոլիստներ: Առավել հաճախ՝ 8 անգամ տարվա դափնեկիր են դարձել «Փյունիկի» ֆուտբոլիստները: Ահա թե ովքեր են արժանացել Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստի տիտղոսին:

1992	Սարգիս Հովսեփյան	ՀՄԸՄ
1993	Արմեն Շահգելդյան	«Արարատ»
1994	Արսեն Ավետիսյան	ՀՄԸՄ
1995	Սարգիս Հովսեփյան	«Փյունիկ»
1996	Արթուր Պետրոսյան	«Շիրակ»
1997	Հարություն Վարդանյան	«Շիրակ»
1998	Արթուր Ոսկանյան	«Ցեմենտ»
1999	Հարություն Աբրահամյան	«Արարատ»
2000	Արթուր Պետրոսյան	«Շիրակ»
2001	Վարդան Մինասյան	«Փյունիկ»
2002	Արման Քարամյան	«Փյունիկ»
2003	Արա Հակոբյան	«Բանանց»
2004	Էդգար Մանուչարյան	«Փյունիկ»
2005	Արամ Հակոբյան	«Բանանց»
2006	Արմեն Շահգելդյան	«Միկա»
2007	Լեւոն Փաչաջյան	«Փյունիկ»
2008	Սարգիս Հովսեփյան	«Փյունիկ»

ՀԲԸՄ-ն ՀՀ շախմատի 3-րդ համադպրոցական օլիմպիադայի հովանավոր

Դեկտեմբերի 17-18-ը Երեւանի Կենտրոն համայնքի 26 դպրոցի 104 աշակերտ շախմատի տանը մրցել են Հայաստանի դպրոցականների շախմատի 3-րդ օլիմպիադայի հաղթողի տիտղոսի համար: Երկօրյա մրցաշարը Կենտրոն համայնքի դպրոցների միջեւ օլիմպիադայի երկրորդ փուլն է: Հաղթող է ճանաչվել Չեխովի անվան թիվ 55 դպրոցի թիմը, որն էլ պայքարը կշարունակի 3-րդ փուլում եւ կներկայացնի Երեւանի Կենտրոն համայնքը:

Հայաստանի դպրոցականների շախմատի 3-րդ օլիմպիադայի կազմակերպմանն ու անցկացմանը աջակցել է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը: Առաջին փուլում ՀԲԸՄ-ն 2000 շախմատի տախտակ ու դրանց համապատասխան քարեր է նվիրել Հայաստանի բոլոր մարզերի ու ԼՂՀ-ի շուրջ 800 դպրոցներին: Եզրափակիչ փուլի հաղթողներին ՀԲԸՄ-ն կպարգեւատրի համակարգիչներով:

Արդեն երկրորդ տարին է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը հովանավորում է Հայաստանի դպրոցականների շախմատի օլիմպիադան: Այս տարի եւս ՀԲԸՄ-ն պայմանագիր է կնքել ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարարության ու շախմատի ֆեդերացիայի հետ 2008-2009 ուսումնական տարում նվիրաբերության վերաբերյալ:

Ա. Բ.

Իտալիայի Սուպերգավաթի մրցախաղը՝ Պեկինում

Իտալիայի 2009-ի Սուպերգավաթի մրցախաղը տեղի կունենա Պեկինի օլիմպիական խաղերի գլխավոր մարզադաշտում: Երկրի չեմպիոնն ու գավաթակիրը պատվավոր մրցանակի համար մրցավեճի կբռնվեն օգոստոսի 8-ին: Դա կլինի չորրորդ դեպքը, երբ Սուպերգավաթի հանդիպումը կանցկացվի ոչ թե Իտալիայում, այլ արտերկրում: Առաջին անգամ նման բան տեղի է ունեցել 1993-ին Վաշինգտոնում, երբ մրցանակը նվաճեց «Միլանը»: 2002-ին եւ 2003-ին Տրիպոլիում եւ Նյու Յորքում անցկացված վճռորոշ հանդիպումներում հաղթող է ճանաչվել Թուրինի «Յուվենտուսը»:

Անատոլի Հունանյանը քիքբոքսինգի աշխարհի չեմպիոն

Արտերկրի հայ չեմպիոնները մնում են ստվերում

Տարեվերջին Հայաստանում միշտ ամփոփում են մարզական արդյունքները, նվերներ ու պարգեւներ հանձնում մեր անվանի մարզիկներին: Այդ ոլորտում ստվերում են մնում արտասահմանյան տարբեր երկրներում հաղթանակած մեր հայազգի հայրենակիցները: Բերեմ միայն Չեխիայի օրինակը: 75 կգ քաշային 26-ամյա մեր հայրենակից Անատոլի Հունանյանը դեռ այս տարվա օգոստոսի 23-ին դարձավ քիքբոքսինգի աշխարհի չեմպիոն՝ չեխական Օլոմոուցում WISKA- Քիքբոքսինգի միջազգային ընկերության հովանու ներքո անցկացված մրցաշարում (64 երկիր է մասնակցել)՝ հանդես գալով Հայաստանի դրոշի ներքո: Մարզադահլիճում հնչեց Հայաստանի Հանրապետության օրհներգը եւ բարձրացվեց հայկական եռագույնը: Անատոլին հաղթանակը տոնեց քիքբոքսինգի օրինեսալ ձեւում՝ K1 Rules: Մեկ ամիս անց, պրոֆեսիոնալ ռինգում՝ հոկտեմբերի 25-ին Վարշավայում անցկացված մրցաշարում, Անատոլին կրկին տոնեց հաղթանակ:

Չեխիայի մոտ 10-ակի չեմպիոնը անցած տարիների ընթացքում սիրողական մրցաշարերում ունեցել է 216 մարտ, որից ընդամենը 19-ում է պարտվել: Մոտ 200 հաղթանակ է տոնել: 8 անգամ էլ արդեն հաղթել է պրոֆեսիոնալ մարտերում: Ի դեպ, Օլոմոուցի մրցաշարում 60 կգ քաշային կարգում 3-րդ տեղն է գրավել նրա եղբայրը՝ 15-ամյա Դավիթ Հունանյանը, իսկ մեր մի այլ շնորհալի մարզիկ՝ 21-ամյա Հայկ Մկրտչյանը 67 կգ քաշային կարգում գրավել է 3-րդ տեղը: Նախկինում Հայկը դարձել է նաեւ Չեխիայի գավաթակիր՝ նվաճելով չեմպիոնի կոչումը: Քիքբոքսինգի Չեխիայի չեմպիոններ են դարձել նաեւ Վլադիմիր եւ Դավիթ Հալաբյան եղբայրները:

Մեր մի այլ շնորհալի մարզիկ, բռնցքամարտի Հայաստանի 5-ակի եւ Չեխիայի 10-ակի չեմպիոն Արայիկ Շահբազյանը նոյեմբերի 21-ին Պրահայի «Պիրամիդա» հյուրանոցում անցկացված բռնցքամարտի Չեխիայի միջազգային մրցաշարում 61,5 կգ քաշային կարգում տոնեց հաղթանակ: Չեխիայի հավաքականի կազմում նա արդեն մասնակցել էր նման մրցաշարերի եւ երկու անգամ դարձել չեմպիոն: Վերջին տարիներին նա հիմնականում հանդես է գալիս պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտում: Միայն սիրողական բռնցքամարտում 1996-2005 թթ. ընթացքում նա տարել է 460 հաղթանակ, պրոֆեսիոնալ ռինգում՝ 10 հաղթանակ: Այս տարի Չեխիայի չեմպիոն դարձավ նաեւ 23-ամյա բռնցքամարտիկ Վարդան Բեսալյանը:

Նմանապես 21-ամյա Արամայիս Թոխյանը կարատե-շոտոկան մարզաձեւում 5 անգամ դարձել է Չեխիայի չեմպիոն, իսկ 34-ամյա Արսեն Կիզողյանը՝ կուլտուրիզմի Չեխիայի չեմպիոն: Այս շարքը կարելի է շարունակել: Մեր ցանկությունն է, որպեսզի հետայսու, հատկապես Հայաստան-սփյուռք կապերի ամրապնդման տեսանկյունից, ՀՀ սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը կամ Օլիմպիական կոմիտեն ամեն տարեվերջին գոնե խորհրդանշական պարգեւատրումներով գնահատեր օտարերկրյա մրցաշարերում հանդես եկող մեր մարզիկներին եւ հատկապես նրանց, ովքեր հաղթում են՝ բարձր պահելով Հայաստանի դրոշը:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

Վախթանգ Դարչինյանը դափնեկիրների թվում է

Բռնցքամարտի համաշխարհային խորհուրդը (WBC) ամփոփել է տարվա արդյունքները եւ որոշել տարբեր անվանակարգերում լավագույններին: Տարվա լավագույն նոկաուտ է ճանաչվել Քրիստիան Միխարեսին Վախթանգ Դարչինյանի հասցրած հուժկու հարվածը, որը մրցակցին ռինգի հատակին տապալեց եւ հայ բռնցքամարտիկին աշխարհի բազմակի չեմպիոնի տիտղոսին արժանացրեց:

Լավագույն բռնցքամարտիկ է ճանաչվել Մեննի Պակյաոն: Նշենք, որ նա մինչ այդ լավագույնն էր ճանաչվել նաեւ Sports Illustrated շաբաթաթերթի հարցման արդյունքներով: Տարվա լավագույն մենամարտ է ճանաչվել Իսրայել Վասկեսի եւ Ռաֆայել Մարկեսի երրորդ մրցավեճը: Վիտալի Կլիչկոյին կիանձնվի «Տասնամյակի վերադարձ» մրցանակը: Լավագույն շոու է ճանաչվել բռնցքամարտի այն երեկոն, որի ժամանակ մենամարտել են Սեմյուել Պիտերն ու Օլեգ Մասկաեւը:

Ոչ-ոքի՝ առաջատարի հետ

Էլիստայի շախմատի Գրան պրիի մրցաշարի 9-րդ տուրում Վլադիմիր Հակոբյանը սպիտակներով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Ալեքսանդր Գրիշչուկի հետ: Հակոբյանը 9 տուրից հետո Էլյանովի եւ Կասիմջանովի հետ 3,5-ական միավորով եզրափակում է աղյուսակը:

Գրիշչուկի ոչ-ոքի արդյունքը հնարավորություն տվեց Ռաջաբովին միավորներով հավասարվելու առաջատարին: Ռաջաբովը հաղթեց իր հայրենակից Մամեդյարովին եւ Գրիշչուկի հետ 6 միավորով գլխավորեց աղյուսակը: 5,5-ական միավոր ունեն Ռաջաբովն ու Յակովենկոն: Ռաջաբովը պարտության մատնեց Էլյանովին, Յակովենկոն առավելության հասավ Կասիմջանովի նկատմամբ:

Հաջորդ տեղերում 4,5 միավորով ընթանում են Վան Յուեն, Բաքրոն եւ Ինարկիեւը: Վան Յուեն հաղթեց Չեպարինովին, Ալեքսեեւ-Բաքրո, Ինարկիեւ-Լեկո պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: 10-րդ տուրում Հակոբյանը սեւերով կխաղա Չեպարինովի հետ:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Մարդկության գոյատեւման-զարգացման հայ գիտնականի հայեցակարգը

Ծննդյան 80, գիտական գործունեության 55-ամյակին ընդառաջ

Լույս է տեսել անվանի մշակութաբան, փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի եւ իրավունքի ինստիտուտի բաժնի վարիչ, Գոյատեւման ու զարգացման ռազմավարությունների մշակմանն աջակցող միջազգային ասոցիացիայի (ԳԶՌՄԱՄ, Երեւան) նախագահ Էդուարդ Մարգարյանի նոր մենագրությունը: Գիտնականի բեղուն գրչին են պատկանում բազմաթիվ մենագրություններ՝ «Լոկալ քաղաքակրթությունների հայեցակարգի մասին» (1962), «Մշակույթի տեսության ակնարկներ» (1969), «Մարդկային գործունեության ու մշակույթի ծագումնաբանության մասին» (1973), «Մշակույթի տեսությունը եւ ժամանակակից գիտությունը» (1983), «Հայերի ցեղասպանության գլոբալ ասպեկտները» (2005) եւ այլն՝ հրատարակված մեզ մոտ եւ արտասահմանում ռուսերեն, անգլերեն եւ այլ լեզուներով:

«XXI դարի հումանիզմը: Մարդկության ինքնապահպանման գաղափարախոսությունը» ուսումնասիրությունը հրատարակել է Ռուս-հայկական (սլավոնական) համալսարանը, որի ղեկավարության ներածական խոսքում ասվում է. «Ամենեւին էլ չափազանցություն չի լինի ասել, որ.... Ներկայացված գիրքը կարելի է որակել որպես մարդկանց հասարակական կյանքի բնույթի, նրա վերարտադրողական ու էվոլյուցիոն ինքնակազմակերպման օրենքների մասին գիտելիքների յուրատեսակ հանրագիտարան.... Այն կարելի է նաեւ համարել գոյատեւման-զարգացման ռազմավարական հիմնախնդիրների ոլորտի ձեռնարկ»: Գիրքն արտասովոր է հետազոտության հիմնական առարկայի նոր մեկնաբանությամբ: Ավանդաբար մարդկային գիտակցության մեջ հումանիզմը զուգորդվում է օգնության կարիք ունեցողների նկատմամբ կարեկցանքի, գթասրտության եւ դրանց հետ կապված մի շարք այլ զգացումների հետ: Ընդունելով այդ զգացումների նշանակալիությունը՝ հեղինակը գտնում է, որ այսօր մարդկության վրա կախված մահացու սպառնալիքների համատեքստում դրանք պետք է հանդես գան որպես որակապես նոր բնույթի հումանիստական գաղափարախոսության ու գործունեության բաղադրիչներ՝ նպատակաուղղված մարդկության ինքնապահպանության խնդրի ապահովմանը:

Աշխատության առանցքային գաղափարը մարդկության զարգացման բնույթի եւ ուղղվածության արմատական փոփոխության անհրաժեշտության հիմնավորումն է: Խիստ անհրաժեշտ է մարդկության, համաշխարհային քաղաքակրթության անցումը զարգացման տարերային տիպից նրա գիտակցորեն կարգավորվող, հումանիստորեն ուղղորդվող տիպին: Քաղաքակրթության բոլոր օղակները, ներառյալ նաեւ նյութական տեխնոլոգիաները, մարդկային գործունեության բոլոր ոլորտները պետք է ենթարկվեն մարդկության ինքնապահպանման նպատակին: Հեղինակի համոզմամբ՝ մարդիկ այդ նպատակը չեն կարող նվաճել առանց արդի գիտության ու կրթության զարգացման գերակայությունների արմատական փոփոխության, հասարակական գիտությունների կարգավիճակի արմատական վերանայման. չէ՞ որ նոր ժամանակներից առ այսօր դրանք գտնվում են հայտնի հեքիաթի հերոսի՝ Մոխրոտիկի վիճակում: Վերջապես, առանց գիտությունների հիմնական խմբերի՝ բնագիտության, հասարակական, տեխնիկական գիտությունների սերտ փոխազդեցության: Տարիների ընթացքում Է. Մարգարյանին հաջողվել է մշակել այդ նպատակի համար անհրաժեշտ գիտելիքները: Նա ստեղծել է շուրջ տասնհինգ լայնորեն ընդհանրացնող գիտակարգեր ու հասարակության հիմնախնդիրների համակարգային հետազոտության բազմաթիվ հայեցակարգեր: Նրա կարծիքով՝ սովորույթի, իներցիայի ուժով «մշակույթ» հասկացության բովանդակությունն ամենից առաջ հանգեցվում է արվեստին եւ նրա հետ կապված մի շարք այլ երեւույթների, ինչի արդյունքում մարդիկ իրենց զրկում են կարեւորագույն կատեգորիայից, որը «կոչված է արտահայտելու մարդկանց գործունեության իրականացման ընդհանուր, վերկենսաբանորեն մշակված համընդհանուր եղանակը (տեխնոլոգիան)»: Համաձայն նրա մեկնության՝ մշակույթն ըստ իր ելակետային կողմնորոշման համամարդկային մեխանիզմ է, որի միջոցով հասարակությունը ինքնապահպանման նպատակով համապատասխանության է բերվում շրջապատող միջավայրի, բնության հետ: Հասարակությանը հատուկ կյանքի տիպը նա անվանում է սոցիոմշակութային այն հիմնավորմամբ, որ մշակույթը, թափանցելով հասարակական օրգանիզմի բոլոր «ծակոտիները», որոշում է մարդկանց կենսագործունեության բոլոր ոլորտների կարգը: Այս դեպքում խիստ կարեւոր է, որ կյանքի այդ տիպը՝ սոցիոմշակութայինը, մեկնաբանվում է որպես բնության ու բնական կարգի հատուկ տեսակ: Նման մոտեցումը թույլ է տալիս հասարակությանը համադրելի դարձնել կենսաբանական ու ֆիզիկական բնության հետ:

Հեղինակն առաջարկում է «XXI հազարամյակի հումանիզմը» նախագծի ուղղվածությունների իրականացման գործողությունների կոնկրետ պլան, որը նպատակաուղղված է հումանիստական հեղափոխության՝ որպես մարդկային սեռի գոյատեւման պահպանման ռազմավարական ռեսուրսի կայացմանը: Ծրագրի խնդիրն է մարդկանց մեջ գլոբալ մակարդակով արթնացնել կյանքի հիմնական՝ ինքնապահպանման բնազդը: Դրա շնորհիվ կստեղծվեն ելակետային գաղափարական նախադրյալներ ազգերի, ժողովուրդների, պետությունների ջանքերի միավորման համար:

Է. Մարգարյանի կարծիքով՝ այսօր մարդկության սոցիոմշակութային էներգիայի միայն մի չնչին մասն է ծախսվում գոյատեւման ռազմավարական նպատակների իրականացման վրա, դրա առյուծի բաժինն ուղղվում է սպառազինությունների մրցավազքի ապահովման, լոկալ բախումների թվացյալ լուծման նպատակներին: Քանի որ սոցիոմշակութային էներգիան ուղղորդվում է ինստիտուցիոնալ կերպով, ապա, համաձայն հեղինակի մոտեցման, XXI դարի նախագծի ուղղվածությունը կարող է իրացված լինել միայն բոլոր մակարդակների ինստիտուտների, դարաշրջանի իրողությունների, գոյատեւման ու զարգացման ռազմավարական հրամայականների հետ համապատասխանության բերելու ճանապարհով:

Ցավոք, լրագրային հոդվածի չափերը թույլ չեն տալիս նշել գրքում արծարծվող բոլոր հիմնախնդիրները: Սակայն դրանցից մեկն, այնուամենայնիվ, հարկ է առանձնացնել: Դա ժամանակակից ահաբեկչության՝ «դարաշրջանի չարագույժ խորհրդանիշի» հիմնախնդիրն է, իսկ ահաբեկչական ակտիվության ամենասարսափելի տեսակը զանգվածային, պետականորեն կազմակերպված ցեղասպանությունն է: Հեղինակի գնահատմամբ՝ Օսմանյան Թուրքիայում հայերի նկատմամբ իրականացված ցեղասպանությունը, Հայկական հարցը վերաբերում են ոչ միայն հայերին, քանի որ կատարված չարագործության անպատիժ թողնելը, ըստ էության, ոչ այլ ինչ է, քան ցեղասպանների գործունեության խրախուսում, որի ծայրահեղ բացասական ազդեցությունը մարդկային քաղաքակրթության զարգացման վրա բնորոշվում է որպես հայերի ցեղասպանության գլոբալ ասպեկտ:

Է. Մարգարյանի անվան հետ է կապված հայկական մշակութաբանական ու ավանդութաբանական գիտական դպրոցի ստեղծումը, որն այսօր ունի բազմաթիվ հետեւորդներ ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ արտասահմանում, մասնավորապես Ռուսաստանում: Ավելին, այդ երկրի գիտական շրջանակներում Է. Մարգարյանը ճանաչվում է նաեւ ռուսական մշակութաբանության հիմնադիրներից մեկը: Պրոֆեսոր Է. Մարգարյանն ավելի քան կես դար աշխատում է Փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի եւ իրավունքի ինստիտուտում՝ լինելով նրա նվիրյալներից ու գիտության քրմերից մեկը: Պրոֆեսորը գտնում է, որ իր գրած աշխատությունները, մշակած գաղափարներն ու ծրագրերը, գիտակարգերն ու հայեցակարգերը հայ ժողովրդի ինտելեկտուալ սեփականությունն են եւ ստեղծվել են՝ առաջին հերթին բարձրացնելու Հայաստանի հեղինակությունը միջազգային ասպարեզում, հատկապես եթե դրանք ընկալվեն, գործադրվեն ու տարածվեն նաեւ պետական մակարդակով:

ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Փիլ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ

ՄԱՆՈՒՆՈՒՄ

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգ» օրաթերթի խմբագրակազմը եւ բաժնետերերի խորհուրդը խորապես ցավակցում են թերթի խմբագիր Պարույր Հակոբյանին՝ սիրելի քրոջ՝

ՄԱՐԻԵՏԱ ՀԱԿՈԲՅԱՆԻ

անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

Հոգեհանգիստը այսօր՝ դեկտեմբերի 25-ին, ժամը 18.00-ին, Գյուլբենկյան 38ա հասցեում:

ՄԱՀԱԶԴ

Հարությունյանները եւ Զաքոյանները խոր վշտով հայտնում են սիրելի

Սուսաննա Զաքոյանի

անժամանակ մահը:

Հոգեհանգիստը դեկտեմբերի 25-ին, ժամը 18.00-ին, Ավան, Թումանյան թաղամաս, 8 շենք, բն.14 հասցեում: Հուղարկավորությունը դեկտեմբերի 26-ին, ժամը 13.00-ին՝ նույն հասցեից:

* * *

Երեւանի մամուլի ակումբը եւ Խոսքի ազատության պաշտպանության կոմիտեն խորապես ցավակցում են Մեսրոպ Հարությունյանին սիրելի կնոջ՝

Սուսաննա Զաքոյանի

անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը խորապես ցավակցում է լրագրող, գրող, Երեւանի մամուլի ակումբի փորձագետ Մեսրոպ Հարությունյանին՝ սիրելի տիկնոջ՝

Սուսաննա Զաքոյանի

անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

* * *

Նույն ցխոր առիթով «Ազգի» խմբագրությունը վշտակցում է պրն Մեսրոպ Հարությունյանին եւ հանգուցյալի մյուս բոլոր հարազատներին:

United Nations Development Programme

Vacancy Announcement -22/08/SSA

The United Nations Development Programme in Armenia in the framework of Developing the Protected Area System of Armenia UNDP/GEF Project invites applications from qualified and experienced candidates for the position of Task Leader on Developing the Protected Area System.

Please visit **http://www.undp.am/?pages=jobs** website to obtain full **Terms of Reference**, application procedures and requirements.

Applications can be submitted through **http://oc.undp.am/?go=vacancies** site, or delivered hard copies to the UN House Security Desk, 14, P. Adamyan Str.

A complete application form should consist of a CV, copy of diploma(s) and letter of motivation. Incomplete applications will not be considered.

Application deadline: 08 January 2009, 18:00

Only short listed applicants will be contacted
Women candidates are encouraged to apply
UNDP/UN House is a non-smoking environment

Սարերի զարունը մեկ գավաթի մեջ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ

ՈՒՐՑԻ ԵՎ ԴԱՂՁԻ ԸՆՏԻՐ ԹԵՅ

25 փաթեթ մեկ տուփի մեջ
և ընդամենը 1-2 պտղից կարող եք վայելել ընտիր որակի ուրցի թեյ

առնվազն ամիսը մեկ արժե ընտրել բարձրորակը

Մեծածախ գնումների համար զանգահարել 47-27-20, 47-03-63

Շտապ վաճառվում է գործող խոզաբուծական ֆերմա Վեդի քաղաքի հարեւանությամբ: Ունի 1000 քմ գոմ, խմելու եւ ոռոգման ջուր, եռաֆազ հոսանք, սառնարաններ, կերաղաց, պտղատու այգի, առանձնատուն ֆերմայի տարածքում, ընդլայնվելու հնարավորություն:

Հեռ. 077-50-33-35:

www. azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 24.12.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: